

STRATEŠKA STUDIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ ZA:

**URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA
NASELJA CRES NA 7 (UPU 1)**

NE-TEHNIČKI SAŽETAK

NARUČITELJ:
GRAD CRES

VITA PROJEKT d.o.o.
za projektiranje i savjetovanje u zaštiti okoliša
HR-10000 Zagreb, Ilica 191C

Tel: + 385 (0)1 3774 240
Fax: + 385 (0)1 3751 350
Mob: + 385 (0)98 398 582

email: info@vitaprojekt.hr
www.vitaprojekt.hr

Nositelj zahvata: Grad Cres

Naslov: Strateška studija utjecaja na okoliš za Urbanistički plan uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1)
NE-TEHNIČKI SAŽETAK

Radni nalog: RN/2022/014

Ovlaštenik: VITA PROJEKT d.o.o. Zagreb

Voditelj izrade: Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch.,
univ.spec.oecoining.

Suradnici: Mihaela Meštrović, mag. ing. prosp. arch.
Goran Lončar, mag. oecol., mag. geogr.
Ivana Tomašević, mag. ing. prosp. arch.

Ostali suradnici: Vita projekt d.o.o.:

Romanna Sofia Vučković, mag. ing. geol.

Tanja Težak, mag. ing. aedif.

Dora Čukelj, mag. oecol.

dr. sc. Neven Tandarić, mag. geogr.

Lucija Josipa Hercezi, mag. soc.

Filip Šegović, mag. ing. geol.

dr.sc. Tanja Krenenić, mag. geogr.

Grga Frangeš, dipl. etn./ inf.

Mario Zaccaria, mag. archeol.

Miše Renić, dipl. ing. arh; ovlaštteni arhitekt

Marko Pejić, mag. ethiol. et anthrop./ mag. hist. art.

Datum izrade: Kolovoz, 2023.

Direktor
Domagoj Vranješ
mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoining.

Sadržaj

Sadržaj	1
1 Uvod.....	2
1.1 Strateška procjena utjecaja na okoliš.....	2
1.2 Provedeni postupci i radnje.....	3
2 Kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Urbanističkog plana uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1)	4
2.1 Obuhvat UPU-a	4
2.2 Svrha i cilj UPU-a	4
2.3 Nacrt prijedloga UPU-a.....	6
3 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima.....	8
3.1 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na državnoj razini	8
3.2 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na regionalnoj razini.....	14
3.3 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na lokalnoj razini	16
4 Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma.....	18
5 Postojeći okolišni problemi koji su važni za UPU	23
6 Mogući razvoj okoliša bez provedbe UPU-a	24
7 Okolišne značajke područja na koje provedba UPU-a može značajno utjecati	25
8 Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš	27
8.1 Kulturna baština.....	30
8.2 Kumulativni utjecaji.....	38
8.3 Prekogranični utjecaj	40
8.4 Pregled prepoznatih utjecaja.....	40
9 Mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša	42
10 Uvjeti zaštite prirode iz Mišljenja Prethodne ocjene prihvatljivosti UPU-a za ekološku mrežu	50
11 Razmotrene razumne alternative UPU-a	51

1 Uvod

Gradsko vijeće Grada Cresa započeo je postupak izrade Urbanističkog plana uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) donošenjem Odluke o izradi Urbanističkog plana uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) u ožujku 2021. godine (Klasa: 350-01/19-1/3, Urbroj: 2213/02-01/01-21-51).

NAZIV PLANA	Urbanistički plan uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1)
NOSITELJ IZRADE PLANA:	Grad Cres, Jedinstveni upravni odjel Grada Cresa
IZRAĐIVAČ PLANA:	Urbanistica d.o.o.

1.1 Strateška procjena utjecaja na okoliš

Prema *Zakonu o zaštiti okoliša* (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) strateška procjena utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. SPUO stvara osnovu za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvatanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogle imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

Postupak SPUO provodi se za Urbanistički plan uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) (dalje u tekstu: UPU Cres), čiji je nositelj izrade Grad Cres, Jedinstveni upravni odjel Grada Cresa (u daljnjem tekstu: Upravni odjel). Postupak SPUO provodi se temeljem odredbi *Zakona o zaštiti okoliša* i *Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš* (NN 3/17). U postupku SPUO izrađuje se strateška studija. Strateška studija je stručna podloga koja se prilaže uz strategiju, plan i program, a strateška procjena provodi se na temelju rezultata utvrđenih strateškom studijom. Strateškom studijom određuju se, opisuju i procjenjuju očekivani značajni učinci na okoliš koje može uzrokovati provedba strategije, plana ili programa i razumne alternative vezane za zaštitu okoliša koje uzimaju u obzir ciljeve i obuhvat te strategije, plana ili programa. Namjera cijelog postupka je osigurati da posljedice po okoliš i zdravlje ljudi budu ocijenjene za vrijeme pripreme strategije, plana ili programa, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak njezina donošenja. Postupak SPUO pruža dionicima priliku sudjelovanja u postupku te se osigurava informiranje i sudjelovanje javnosti za vrijeme postupka donošenja odluka. Nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

Stratešku studiju izradila je tvrtka VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, koja je ovlaštena za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno Rješenju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (KLASA: UP/I 351-02/15-08/20, URBROJ: 517-05-1-2-21-15 od 23. prosinca 2021. godine) pod točkom 1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije.

1.2 Provedeni postupci i radnje

Gradonačelnik Grada Cresa je dana 24. veljače 2020. godine donio Odluku o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Urbanističkog plana uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) (KLASA: 350-01/19-1/3, URBROJ: 2213/02-01-02-20-33). Temeljem navedene odluke Grad Cres je proveo postupak Ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja UPU-a Cres na okoliš u sklopu koje je utvrđeno da nije moguće isključiti mogućnost značajnog utjecaja na okoliš provedbom UPU-a, s naglaskom na kulturnu baštinu i krajolik, na osnovu čega se utvrđuje da je potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš. U sklopu postupka Ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš UPU Cresa proveden je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu predmetnog UPU-a. Na temelju prethodnog mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike (Klasa: 612-07/20-38/299, Urbroj: 517-20-2 od 10. travnja 2020. godine) o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja provedbe UPU-a na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko - goranske županije (Klasa: 351-01/20-04/29, Urbroj: 2170/1-03-08/7-20-13 od 26. svibnja 2020.) dalo je mišljenje da je UPU prihvatljiv za ekološku mrežu te nije potrebno provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu, uz primjenu uvjeta zaštite prirode (navedenih u poglavlju 11). Gradonačelnik Grada Cresa donosi Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Urbanističkog plana uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) (Klasa: 350-01/19-1/3, Urbroj: 2213/02-01-02-20-52, Cres, 06. travnja 2021. godine) u kojoj je opisan način i koraci pri provedbi strateške procjene utjecaja na okoliš. Upravni odjel je proveo postupak određivanja sadržaja Strateške studije, sukladno članku 8. *Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš*, na način da je pribavio mišljenja tijela određenih posebnim propisima o sadržaju Strateške studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Strateškoj studiji, vezano na područje iz djelokruga toga tijela. U svrhu informiranja javnosti, Informaciju o provedbi postupka određivanja sadržaja Strateške studije objavljena je na internetskim stranicama Grada Cresa 13.4.2021. godine. Odluka o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliš za Urbanistički plan uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) donesena je 6.4.2022. Odluka o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za stratešku procjenu utjecaja na okoliš za Urbanistički plan uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1) donesena je 13.4.2022.g. Nakon druge sjednice stručnog Povjerenstva, datuma 19.7.2023. godine, doneseno je Mišljenje da je Strateška studija cjelovita i stručno utemeljena.

2 Kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Urbanističkog plana uređenja naselja Cres NA 7 (UPU 1)

Razlog za donošenje novog UPU-a je činjenica da su II. ID PPUG Cresa usvojenim u prosincu 2018. godine granice građevinskog područja naselja Cres izmijenjene u odnosu na postojeći UPU, temeljem obaveze iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije. Konkretno, građevinskom području naselja priključene su turističke zone koje se nalaze uz naselje (T22 Grabar, T14, Grabar (sjever), T12 Zakol i T11 Kimen), komunalno-servisna zona Cres - Pogonski ured HEP te sportsko rekreacijska zona Dari. S obzirom na navedene promjene, potrebno je usklađenje s planovima višeg reda.

UPU Cres definiran je sljedećim prostorno-planskim dokumentima:

- Prostorni plan Primorsko goranske županije („Službene novine Primorsko goranske županije“, broj 32/13, 7/17-ispr., 41/18 i 4/19-pročišćeni tekst, 18/22 i 40/22-pročišćeni tekst),
- Prostorni plan uređenja Grada Cresa („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 31/02, 23/06, 03/11, 42/18).

2.1 Obuhvat UPU-a

UPU-om Cresa je obuhvaćen prostor građevinskog područja naselja Cres - NA7 i izdvojeno građevinsko područje groblja, određeni Prostornim planom uređenja Grada Cresa te pripadajuća površina mora, unutar koje su planirani dijelovi uređenih plaža, kao i dijelova luka - luke otvorene za javni promet Cres i luke posebne namjene - brodogradilišta. Površina područja UPU Cresa iznosi 131,2 ha.

2.2 Svrha i cilj UPU-a

PPUG-om Cresa određene su sljedeće smjernice za izradu urbanističkog plana uređenja za građevinsko područje naselja Cres (NA7):

- Postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju;
- Razgraničiti kopneni i morski dio naselja- pojedina namjena prostora uz obalnu crtu mora treba biti odgovarajuće određena na moru s jasnim razgraničenjem kopnenog i morskog dijela pojedine namjene;
- Na razini građevinskog područja naselja Cres postignuti minimalnu gustoću od 30 st/ha;
- Poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja;
- Poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina u naselju;
- Osigurati prostor za komunalne građevine i površine, određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo);
- Osigurati minimalno 10 m²/stanovniku parkovnih površina;
- Osigurati javna parkirališna pretežito;

- Osigurati prostor za komunalni privez plovila, sukladno namjeni na obalnom dijelu naselja;
- Osigurati proširenje pojasa gradskih plaža, obalne šetnice, biciklističkih staza
- Uspostaviti lokalni pomorski promet;
- Usporedno graditi/rekonstruirati sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom/rekonstrukcijom vodovoda te rješavati oborinsku odvodnju;
- Prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela;
- Osigurati minimalne sadržaje javne i društvene namjene (obrazovni, zdravstveni, zabavni, kulturni, upravni, pravosudni, vjerski i drugi slični sadržaji).

Preporuča se planirati:

- udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) minimalno 10% naselja,
- udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko turistička namjena) do 30% površine naselja,
- udio površina namijenjenih prometu do 20% naselja.

Prema Odluci o izradi UPU-a potrebno je:

- Planirati sportsko rekreacijske sadržaje, predviđa se izgradnja otvorenih i poluotvorenih igrališta (mali nogomet, rukomet, košarka, odbojka i dr.), polivalentna sportska dvorana i ostalih pomoćnih građevina (svlačionice i sl.), bazena te smještaj rekreacijskih, pratećih, zabavnih i uslužnih (ugostiteljsko-trgovačkih) djelatnosti;
- Redefinirati sportske i rekreacijske sadržaje uz osnovnu školu;
- Sagledati mogućnosti redefiniranja namjene i sadržaja unutar zahvata Brodogradilišta sa uklanjanjem plivajućeg doka;
- Utvrditi mogućnosti i uvjete gradnje/rekonstrukcije na užem pojasu Lungomara Sv. Mikule do hotela Kimen za sportsko rekreacijske i turističko/ ugostiteljske sadržaje;
- Predvidjeti mogućnost korekcije postojeće obalne linije za pješačku i biciklističku komunikaciju te dohranjivanje odnosno povećanje novih sunčališta te proširivanje postojećih mulića kako bi se zadovoljila povećana potreba za novim sunčalištima na gradskim plažama;
- Planirati dislokaciju postojeće benzinske stanice, policijske postaje te vatrogasnog doma na za to primjereniju i pristupačniju lokaciju u široj kontaktnoj zoni naselja Cres;
- Planirati lokaciju za Dom umirovljenika.

2.3 Nacrt prijedloga UPU-a

Nacrt prijedloga UPU-a sadrži tekstualni i grafički dio plana. Tekstualni dio obuhvaća poglavlja Obrazloženje (potpoglavlja Polazišta, Ciljevi prostornog uređenja, Plan prostornog uređenja) i Odredbe za provođenje. Odredbe za provođenje čine podlogu za stratešku procjenu utjecaja na okoliš, a obuhvaćaju sljedeće:

1. UVJETE ODREĐIVANJA I RAZGRANIČAVANJA POVRŠINA JAVNIH I DRUGIH NAMJENA – koji obuhvaćaju stambenu namjenu, mješovitu namjenu, javnu i društvenu namjenu, gospodarsku namjenu, sportsko - rekreacijsku namjenu, javne zelene površine, površine infrastrukturnih sustava i groblje

2. UVJETE SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI – koji obuhvaćaju uvjete smještaja građevina unutar površine proizvodne - pretežito industrijske namjene – brodogradilište, uvjete smještaja građevina unutar površina poslovne namjene - višenamjenske poslovne građevine, pretežito trgovačke - tržnice i komunalno - servisne namjene, uvjeti smještaja građevina unutar površina ugostiteljsko - turističke namjene - vrste hotel te uvjete smještaja građevina gospodarskih djelatnosti unutar površina mješovite namjene

3. UVJETE SMJEŠTAJA GRAĐEVINA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI – koji obuhvaćaju građevine društvene namjene unutar povijesne jezgre, građevine društvene namjene na površinama mješovite namjene te građevine društvene namjene na površinama javne i društvene namjene

3.a. UVJETE SMJEŠTAJA GRAĐEVINA SPORTSKO - REKREACIJSKE NAMJENE

4. UVJETE I NAČIN GRADNJE GRAĐEVINA STAMBENE NAMJENE

5. UVJETE UREĐENJA ODNOSNO GRADNJE, REKONSTRUKCIJE I OPREMANJA PROMETNE, ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE I KOMUNALNE MREŽE S PRIPADAJUĆIM OBJEKTIMA I POVRŠINAMA – koji obuhvaćaju uvjete gradnje prometne mreže, pošte i elektroničke komunikacije, elektroenergetskog sustava, sustava distribucije prirodnog plina i opskrbe građevina energijom iz obnovljivih izvora, sustava vodoopskrbe, sustava odvodnje otpadnih voda i uređenja vodotoka i voda

6. UVJETE UREĐENJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA I AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI

8. POSTUPANJE S OTPADOM

9. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ – koje uključuju mjere zaštite tla, mjere za čuvanje i poboljšanje kvalitete voda i mora, mjere za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka, mjere zaštite od prekomjerne buke, mjere posebne zaštite te mjere za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih barijera

10. MJERE PROVEDBE PLANA

Grafički dio UPU-a Cres sadrži sljedeće kartografske prikaze:

1. Korištenje i namjena površina

2.1. Prometna i ulična mreža

2.2. Pošta i elektroničke komunikacije

2.3. Elektroenergetski sustav

2.4. Distribucija prirodnog plina

2.5. Vodnogospodarski sustav – vodoopskrba

2.6. Vodnogospodarski sustav – odvodnja i uređenje vodotoka i voda

3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina

4. Način i uvjeti gradnje

U poglavlju 9. Vjerojatno značajni utjecaj na okoliš dan je sažeti tablični pregled planiranih aktivnosti UPU-a (one koje još nisu realizirane).

3 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima

U ovom poglavlju dan je pregled strategija, planova i programa koji su povezani s provedbom UPU-a na državnoj, regionalnoj (županijskoj) razini i lokalnoj razini. Prikazani su osnovni ciljevi navedenih dokumenata koji su vezani za sadržaj UPU-a te njihov međusobni odnos sa UPU-om.

3.1 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na državnoj razini

Tablica 1. Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na državnoj razini

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVITKA REPUBLIKE HRVATSKE (NN 30/09)	<p>Strategija održivog razvoja Republike Hrvatske usvojena je 2009. godine za desetogodišnje razdoblje i sadrži analizu postojećeg gospodarskog, socijalnog i okolišnog stanja te utvrđuje smjernice dugoročnog djelovanja. Strategija sadrži temeljna načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta u promišljanju dugoročne preobrazbe prema održivom razvitku Republike Hrvatske.</p> <p>U Strategiji je identificirano osam ključnih izazova na kojima Hrvatska mora raditi radi postizanja održivog razvitka: 1. stanovništvo; 2. okoliš i prirodna dobra; 3. usmjeravanje na održivu proizvodnju i potrošnju; 4. ostvarivanje socijalne kohezije i pravde; 5. postizanje energetske neovisnosti i rasta učinkovitosti korištenja energije; 6. jačanje javnog zdravstva; 7. povezivanje RH; 8. zaštita Jadranskog mora, priobalja i otoka.</p> <p>Ističe se da je pretpostavka za održivi razvoj uspostava učinkovite uprave, ulaganje u znanje i istraživanje te da je ulaganje u obrazovanje za održivi razvitak preduvjet za nužne promjene i postizanje ciljeva održivog razvitka.</p> <p>Održivi razvitak pretpostavlja ostvarivanje tri opća cilja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stablnoga gospodarskog razvitka; 2. Pravedne raspodjele socijalnih mogućnosti; 3. Zaštite okoliša. 	<p>Provedba UPU-a doprinijet će ciljevima strategije u sektoru zaštite okoliša očuvanjem voda - unaprjeđenjem stupnja pokrivenosti javnom vodoopskrbom, izgradnjom sustava odvodnje s pročišćavanjem otpadnih voda i dostupnosti kanalizacijske mreže. UPU-om se pripisuju mjere zaštite i poboljšanja kvalitete tla, voda, mora, zraka, čime se također pridonosi cilju zaštite okoliša.</p> <p>UPU-om se planira kvalitetna i sigurna opskrba energijom te se omogućuje opskrba toplinskom i električnom energijom korištenjem obnovljivih izvora što pridonosi postizanju energetske neovisnosti i rastu učinkovitosti korištenja energije.</p>

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
STRATEGIJA PROSTORNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE (NN 106/17)	<p>Opći cilj određen Strategijom prostornog razvoja je „uravnotežen i održiv prostorni razvoj na principima teritorijalne kohezije u funkciji poboljšanja kvalitete života i ublažavanja depopulacijskih trendova, uz očuvanje identiteta prostora.“</p> <p>Strategijom je određeno pet prioriteta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Održivost prostorne organizacije, 2. Očuvanost identiteta prostora, 3. Prometna povezanost, 4. Razvoj energetskog sustava, 5. Otpornost na promjene. 	UPU je u skladu s ciljem i prioritetima Strategije prostornog razvoja RH.
PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE (NN 50/99, 84/13)	<p>Ciljevima prostornog uređenja, gospodarsko-razvojni okvir određen je težnjom Hrvatske da poveća kvalitetu življenja i uravnoteži razvoj svih područja Države, da unaprijedi učinkovitost gospodarstva prilagođenog tržišnim uvjetima te se tako uključi u europske razvojne sustave i svjetsku razmjenu. Ključnu ulogu s gledišta korištenja prostora imaju poljoprivreda, turizam i industrija, a osobito značenje promet i infrastruktura, posebice vodno gospodarstvo zbog višestrukog utjecaja na prostor.</p> <p>U odnosu na položaj Hrvatske, razvojne i prostorne okolnosti, osnovni ciljevi prostornog razvoja su: 1. Osnažiti prostorno razvojnu strukturu Države, 2. Povećati vrijednost i kvalitetu prostora i okoliša. 3. Racionalno koristiti i zaštititi nacionalna dobra, 4. Uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja, 5. Razvijati infrastrukturne sustave, 6. Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja i 7. Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete.</p> <p>Navedeni ciljevi dalje su razrađeni kroz sljedeće tematske cjeline: 1. Stanovništvo i naselja, 2. Infrastrukturni i vodnogospodarski sustavi, 3. Gospodarske djelatnosti u prostoru, 4. Zaštita posebnih vrijednosti prostora i okoliša, te 5. Osnovne smjernice za uređenje prostora.</p>	UPU je u skladu s ciljevima Programa prostornog uređenja.
STRATEGIJA I AKCIJSKI PLAN ZAŠTITE PRIRODE REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2025. GODINE (NN 72/17)	<p>Strategija, kao temeljni dokument zaštite prirode, ima za cilj očuvati raznolikost žive prirode, održavati funkcionalne ekosustave i omogućiti dugoročni održivi razvitak. Promovira smanjivanje direktnih i indirektnih utjecaja na bioraznolikost i georaznolikost, održivo korištenje prirodnih dobara, kao i jednoliku raspodjelu dobiti koja proizlazi iz korištenja genetskih izvora. Strategijom se, među ostalim, želi postići da prirodne vrijednosti postanu svima prepoznatljive te da se primjenom najnovijih znanstvenih i stručnih spoznaja osigura donošenje kvalitetnih strateških odluka na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.</p> <p>Pet strateških ciljeva strategije su: 1. Povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode, 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara, 3. Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode, 4. Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi i 5. Podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.</p>	Iako UPU nema karakteristike koje direktno pridonose ostvarenju navedenih ciljeva, mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš te mjere zaštite prirodnih i krajobraznih vrijednosti propisane odredbama za provođenje plana pridonose cilju 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara.

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
STRATEGIJA I AKCIJSKI PLAN ZAŠTITE BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI REPUBLIKE HRVATSKE (NN 143/08)	<p>Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske je temeljni dokument zaštite prirode koji određuje dugoročne ciljeve i smjernice očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštićenih prirodnih vrijednosti, te načine njezina provođenja, u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem Republike Hrvatske.</p> <p>Opći strateški ciljevi ove strategije su: 1. Očuvati sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost kao temeljnu vrijednost i potencijal za daljnji razvitak Republike Hrvatske, 2. Ispuniti sve obveze koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama EU (Direktivom o staništima, Direktivom o pticama, CITES uredbama), 3. Ispuniti obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora na području zaštite prirode, biološke sigurnosti, pristupa informacijama i dr., 4. Osigurati integralnu zaštitu prirode kroz suradnju s drugim sektorima, 5. Utvrditi i ocijeniti stanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, uspostaviti informacijski sustav zaštite prirode s bazom podataka povezanom u informacijski sustav države, 6. Poticati unaprjeđivanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja i 7. Razvijati mehanizme provedbe propisa kroz jačanje zakonodavnih i institucionalnih kapaciteta, obrazovanjem, razvojem znanstvenih resursa, obavješćivanjem, razvojem mehanizama financiranja.</p>	<p>UPU u odredbama za provođenje propisuje mjere zaštite prirodnih i krajobraznih vrijednosti čime pridonosi 1. cilju Strategije. UPU nema karakteristike koje pridonose ostvarenju preostalih ciljeva.</p>
NACIONALNA RAZVOJNA STRATEGIJA REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. GODINE (NN 13/21)	<p>Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine služi kao krovni dokument i sveobuhvatni akt strateškog planiranja kojim se dugoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u svim važnim pitanjima za Hrvatsku. Dokument se temelji na konkurentnim gospodarskim potencijalima Hrvatske te na prepoznatim razvojnim izazovima na regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini. Vizija Hrvatske 2030. godine je: „Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve“. Strategijom je određeno ukupno 13 strateških ciljeva u četiri razvojna smjera.</p> <p>Razvojnom smjeru „Održivo gospodarstvo i društvo“ pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo, 2. Obrazovani i zaposleni ljudi, 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom, 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske. <p>Razvojnom smjeru „Jačanje otpornosti na krize“ pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život, 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji, 7. Sigurnost za stabilan razvoj. 	<p>UPU je generalno u skladu s razvojnim smjerovima Nacionalne razvojne strategije, no budući da se radi o planu lokalne razine, ne doprinosi osobito ostvarenju strateških ciljeva.</p> <p>Planirano očuvanje i uređenje zelenih javnih površina, površina rekreacijske namjene te provedbom mjera sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš i mjera zaštite prirodnih i krajobraznih vrijednosti doprinose realizaciji cilja 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život.</p> <p>UPU-om se omogućuje opskrba toplinskom i električnom energijom korištenjem obnovljivih izvora što pridonosi cilju 8. Ekološka i</p>

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
	Razvojnom smjeru „Zelena i digitalna tranzicija“ pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva: 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva, 10. Održiva mobilnost, 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva. Razvojnom smjeru „Ravnomjeren regionalni razvoj“ pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva: 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.	energetska tranzicija za klimatsku neutralnost.
STRATEGIJA RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA DO 2030. GODINE (NN 2/2023)	Strategija razvoja održivog turizma podloga je za oblikovanje i provedbu razvojnih turističkih politika, usklađena s nacionalnim i europskim politikama vezanim za turizam i opći gospodarski i društveni razvoj. Strategija odgovara na ključne izazove stremjeći ostvarenju kvalitativnog pomaka iz neodrživog koncepta turističkog razvoja k održivom turizmu visoke dodane vrijednosti. Strategija definira četiri strateška cilja: 1. Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam, 2. Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu, 3. Konkurentan i inovativan turizam, 4. Otporan turizam.	UPU doprinosi ostvarenju cilja 3. kroz unapređenje turističke ponude definiranjem uvjeta za razvoj turističkih i sportsko - rekreacijskih sadržaja. Budući da se radi o pretežito izgrađenom prostoru vrijednih kulturnih i krajobraznih obilježja, uvjetima za smještaj i oblikovanje građevina, uređenje građevne čestice te mjerama zaštite prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti, UPU doprinosi i cilju 2.
STRATEGIJA PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE DO 2040. GODINE S POGLEDOM NA 2070. GODINU (NN 46/20)	Vizija Strategije prilagodbe klimatskim promjenama je: Republika Hrvatska otporna na klimatske promjene. Da bi se to postiglo postavljeni su ciljevi: 1. smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, 2. povećati sposobnost oporavka nakon učinaka klimatskih promjena i 3. iskoristiti potencijalne pozitivne učinke, koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena. Strategija prilagodbe određuje prioritete mjere i koordinirano djelovanje kroz kratkotrajne akcijske planove te praćenje provedbe mjera. Glavni je cilj Strategije osvijestiti važnost utjecaja klimatskih promjena na društvo, ukazati na prijetnje te nužnost integracije koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u postojeće i nove politike, strateške i planske dokumente, programe i ostale aktivnosti koje se provode na svim razinama upravljanja. Strategijom prilagodbe definirane su mjere za prilagodbu sljedeća područja: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam, zdravlje, prostorno planiranje i uređenje, upravljanje rizicima i opće mjere.	UPU propisuje mjere posebne zaštite koje se određuju sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite i sukladno Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora. To obuhvaća i mjere zaštite od štetnog djelovanja voda i ekstremnih vremenskih uvjeta (suša, olujno ili orkansko nevrijeme i jaki vjetar, klizišta, snježne oborine te poledica), čime doprinosi ostvarenju cilja 1.

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
		UPU nema karakteristike koje pridonose ostvarenju preostalih ciljeva.
STRATEGIJA NISKOUGLJIČNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. S POGLEDOM NA 2050. GODINU (NN 63/21)	<p>Ovaj strateški dokument postavlja put za tranziciju prema održivom konkurentnom gospodarstvu, u kojem se gospodarski rast ostvaruje uz male emisije stakleničkih plinova. Ciljevi smanjenja emisije stakleničkih plinova do 2030. i 2050. godine provodit će se u Republici Hrvatskoj u okviru političkog okvira koji je usvojila Europska unija. Nova strategija rasta EU formulirana kroz Europski zeleni plan postavlja cilj preobrazbe u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova. Niskougljična strategija odnosi se na sve sektore gospodarstva i ljudske aktivnosti, a osobit naglasak je na energetici, industriji, prometu, poljoprivredi, šumarstvu i gospodarenju otpadom.</p> <p>Niskougljična strategija postavlja sljedeće opće ciljeve: 1. Postizanje održivog razvoja temeljenog na znanju i konkurentnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika i učinkovitim korištenjem resursa, 2. Povećanje sigurnosti opskrbe energijom, održivost energetske opskrbe, povećanje dostupnosti energije i smanjenje energetske ovisnosti, 3. Solidarnost izvršavanjem obveza Republike Hrvatske prema međunarodnim sporazumima, u okviru politike EU, kao dio naše povijesne odgovornosti i doprinos globalnim ciljevima, 4. Smanjenje onečišćenja zraka i utjecaja na zdravlje te kvalitetu života građana.</p>	UPU definira mjere zaštite i poboljšanja kakvoće zraka kojima doprinosi ostvarenju cilja 4. UPU pridonosi cilju br. 2. kroz omogućavanje korištenja obnovljivih izvora energije, zatim odredbama javnoj rasvjeti koja mora biti visokoučinkovita i pametna te omogućavanjem gradnje punionica električnih vozila te nadstrešnica za postavljanje solarnih panela za proizvodnju električne energije kojom se opskrbljuju punionice električnih vozila i osigurava rasvjeta javnih površina.
INTEGRIRANI NACIONALNI ENERGETSKI I KLIMATSKI PLAN ZA REPUBLIKU HRVATSKU ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2030. GODINE (2019)	<p>Ključni ciljevi prikazani u Integriranom energetskom i klimatskom planu su cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za Republiku Hrvatsku za 2030. godinu, udio OIE u bruto neposrednoj potrošnji energije i energetska učinkovitost, i to iskazana kao potrošnja primarne energije i neposredna potrošnja energije. Ključne dimenzije energetske unije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dekarbonizacija, 2. energetska učinkovitost, 3. energetska sigurnost, 4. unutarnje energetske tržište, 5. istraživanje, inovacije i konkurentnost. 	UPU pridonosi ciljevima plana kroz omogućavanje korištenja obnovljivih izvora energije, zatim odredbama javnoj rasvjeti koja mora biti visokoučinkovita i pametna te omogućavanjem gradnje punionica električnih vozila te nadstrešnica za postavljanje solarnih panela za proizvodnju električne energije kojom se opskrbljuju punionice električnih vozila i osigurava rasvjeta javnih površina.
STRATEGIJA ENERGETSKOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. S POGLEDOM NA 2050. GODINU (NN 25/20)	Strategija energetskog razvoja (SER) predstavlja korak prema ostvarenju vizije niskougljične energije te osigurava prijelaz na novo razdoblje energetske politike kojom se osigurava pristupačna, sigurna i kvalitetna opskrba energijom bez dodatnog opterećenja državnog proračuna u okviru državnih potpora i poticaja. Strategija uključuje širok spektar inicijativa energetske politike kojima će se ojačati sigurnost opskrbe energijom, postupno	UPU pridonosi ciljevima strategije kroz omogućavanje korištenja obnovljivih izvora energije, zatim odredbama javnoj rasvjeti koja mora biti visokoučinkovita i pametna te

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
	<p>smanjiti gubici energije i povećavati energetska učinkovitost, smanjivati ovisnost o fosilnim gorivima, povećati domaća proizvodnja i korištenje obnovljivih izvora energije.</p> <p>Glavni strateški ciljevi energetskog razvoja Republike Hrvatske su: (1) rastuća, fleksibilna i održiva proizvodnja energije kroz smanjenje ovisnosti o uvozu energije zaustavljanjem pada domaće proizvodnje, optimalnim korištenjem postojećih kapaciteta za proizvodnju i ulaganjima u novu proizvodnju (osiguranje adekvatnog energetskog miksa s nižim emisijama stakleničkih plinova), (2) razvoj energetske infrastrukture i novih dobavnih pravaca energije, (3) veća energetska učinkovitost.</p>	<p>omogućavanjem gradnje punionica električnih vozila te nadstrešnica za postavljanje solarnih panela za proizvodnju električne energije kojom se opskrbljuju punionice električnih vozila i osigurava rasvjeta javnih površina.</p>
<p>NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI 2021.-2026. (2021)</p>	<p>Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) temelji se na strateškim dokumentima, programima, preporukama i obvezama te kao takav čini jasan i koherentan okvir za ostvarenje reformi, kao i razvojnih, socijalnih, okolišnih i svih drugih ciljeva Vlade u tekućem desetljeću.</p> <p>Cilj je NPOO-a doprinijeti ubrzanom gospodarskom rastu. Plan se sastoji od pet komponenti (Gospodarstvo; Javna uprava, pravosuđe i državna imovina; Obrazovanje, znanost i istraživanje; Tržište rada i socijalna zaštita; Zdravstvo) i jedne inicijative (Obnova zgrada).</p>	<p>Budući da se radi o urbanističkom planu uređenja koji ima lokalni karakter, UPU ne doprinosi osobito ostvarenju navedenih ciljeva. No, UPU omogućuje obnovu postojećih i gradnju novih zona i građevina gospodarskih namjena, a posebice se to odnosi na ugostiteljsko-turističku namjenu što pridonosi ostvarenju cilja o gospodarskom rastu.</p>
<p>STRATEGIJA UPRAVLJANJA VODAMA (NN 91/08)</p>	<p>Strategijom je određen temeljni dugoročni cilj upravljanja vodama, a to je postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju. Njome je također utvrđeno da je integralnim upravljanjem vodama potrebno: 1. osigurati dovoljno kvalitetne pitke vode za javnu vodoopskrbu stanovništva, 2. osigurati potrebnu količinu vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene, 3. zaštititi ljude i materijalna dobra od štetnoga djelovanja voda, 4. postići i očuvati dobro stanje voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava (temeljem ciljeva upravljanja vodama određenih Zakonom o vodama (NN 66/19) koji su u međuvremenu u manjoj mjeri modificirani).</p>	<p>UPU-om planirano je unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje s pročišćavanjem otpadnih voda te su propisane mjere zaštite od poplava čime se jednim dijelom pridonosi ciljevima strategije.</p>

3.2 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na regionalnoj razini

Tablica 2. Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na regionalnoj razini

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
PLAN RAZVOJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2022.-2027. GODINE	U središte promišljanja budućeg razvoja županije postavljeni su ljudi, njihove potrebe i razvoj njihovih potencijala. Poseban naglasak postavljen je na zajedničko sudjelovanje svih dionika regionalnog razvoja kako bi se ostvarila vizija daljnjeg razvoja županije: „Primorsko-goranska županija je konkurentna, pametna, održiva i društveno pravedna regija poželjna za život i rad.“ Strategijom su definirani prioriteti koji sadrže sljedeće posebne ciljeve: 1.1. Konkurentno gospodarstvo temeljeno na znanju i inovacijama, 1.2. Gospodarski rast usmjeren na jačanje izvoza podizanjem produktivnosti i digitalnu transformaciju, 1.3. Atraktivno poslovno okruženje za zapošljavanje, rast i ulaganja, 2.1. Podrška osnivanju i funkcioniranju obitelji te razvoj sustava brige o djeci i mladima, 2.2. Dostupnost stanovanja i atraktivnih bolje plaćenih poslova, 3.1. Pаметan i održiv pristup upravljanju prostorom i prirodnim resursima, 3.2. Zelena i energetska tranzicija prema ugljičnoj neutralnosti, 3.3. Kvalitetna, dostupna i održiva javna i komunalna infrastruktura na cjelokupnom području, 4.1. Razvoj modernog obrazovnog sustava prilagođenog društvenim izazovima, 4.2. Konkurentne visokoškolske ustanove povezane s potrebama regionalnog, gospodarstva, 4.3. Suvremeni regionalni koncept usavršavanja, prekvalifikacija i cjeloživotnog učenja, 5.1. Regija zdravlja i kvalitete života, 5.2. Visok socijalni standard i dostojanstveno starenje, 5.3. Razvoj kulture i sporta te poticanje kreativnosti, 5.4. Unaprijeđenje i daljnji razvoj civilnog društva, 5.5. Razvoj mikroregija aktiviranjem razvojnih potencijala.	UPU posredno doprinosi ostvarenju posebnih ciljeva Plana razvoja PGŽ definiranjem urbanističkih uvjeta smještaja funkcija i sadržaja u prostor koji omogućuju ispunjenje ciljeva. UPU odredbama pridonosi uspostavi kvalitetne, dostupne i održive javna i komunalne infrastrukture u svojem obuhvatu.
STRATEGIJA ZAŠTITE OKOLIŠA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE (2005.)	Opći dugoročni cilj zaštite okoliša Primorsko-goranske županije glasi: Sačuvati i unaprijediti kakvoću zraka, voda, mora i tla te dosljedno provesti zaštitu prirode i bioraznolikosti, kao i vrijednog prirodnog i kulturnog naslijeđa; pratiti stanje prirode i okoliša i upravljati pritiscima na okoliš tako da se osigura ostvarenje koncepta održivog razvitka. Kako bi se ovaj dugoročni opći cilj ostvario potrebno je: <ol style="list-style-type: none"> 1. Racionalno koristiti prirodne resurse i razvojne prednosti Primorsko-goranske županije; 2. Zaštitu okoliša uključiti u sve sektore gospodarskih i društvenih djelatnosti; 3. Provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš strategija, planova i programa koji su u izradi za područje Županije (energetskog, prometnog razvitka i dr.); 4. Očuvati vrijedan živi i neživi svijet na području Županije provedbom mjera zaštite prirode i bioraznolikosti te prirodne i kulturno-povijesne baštine; 5. Osigurati sanaciju nastalih šteta u okolišu i onečišćenjem ugroženih područja na temelju sanacijskih programa. 	Definiranjem urbanističkih uvjeta i mjera zaštite okoliša, UPU doprinosi ostvarenju zadataka 1, 3, 4, 5 i 6. UPU ne sadrži aktivnosti koje pridonose ostvarenju preostalih zadataka. Cilju 2. doprinosi se provedbom ovog postupka strateške procjene za UPU.

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
	<ol style="list-style-type: none"> Unaprijediti razinu sigurnosti i zdravlja stanovništva kroz upravljanje rizicima od industrijskih nezgoda i drugih ekoloških nesreća; Unaprijediti postojeći sustav praćenja stanja okoliša i dokumentiranja emisija u okoliš te osigurati objavljivanje dobivenih rezultata; Ekološkom edukacijom svih dobnih skupina podizati svijest građana o potrebi očuvanja okoliša; Poticati razvoj, istraživanje i primjenu za okoliš prihvatljivih tehnologija i proizvoda te znanstveno-istraživački rad u području zaštite okoliša; Ojačati međunarodnu suradnju te surađivati s tijelima državne uprave i lokalne samouprave, kao i s institucijama i udrugama građana koje brinu o zaštiti okoliša. 	
PROGRAM ZAŠTITE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA, UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2019.-2022. (2019.)	<p>Glavni ciljevi zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zaštita i poboljšanje kvalitete zraka u cilju zaštite zdravlja ljudi, kvalitete življenja i okoliša u cjelini; Unaprjeđivanje cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom zraka i praćenja kvalitete zraka na teritoriju Primorsko-goranske županije; Smanjivanje i ograničavanje emisija onečišćujućih tvari koje nepovoljno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje; Smanjivanje i ograničavanje emisija stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te održavanje razine odliva stakleničkih plinova; Osiguranje dostupnosti informacija javnosti vezano uz kvalitetu zraka, emisije onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj, projekcije emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova te provedbe politike i mjera za poboljšanje kvalitete zraka te ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama putem informacijskog sustava zaštite zraka. 	UPU definira mjere zaštite i poboljšanja kakvoće zraka kojima doprinosi ostvarenju cilja 1. UPU ne sadrži aktivnosti koje pridonose ostvarenju preostalih ciljeva.
STRATEŠKI PLAN RAZVOJA TURIZMA KVARNERA SA STRATEŠKIM I OPERATIVNIM MARKETING PLANOM 2016.-2020. GODINE (2016.)	<p>Glavni cilj je jačanje pozicije Kvarnera kao cjelogodišnje destinacije temeljem rasta konkurentnosti sustava turističkih doživljaja. Postavljeni cilj nalaže:</p> <ol style="list-style-type: none"> Podizanje tržišne prepoznatljivosti: prioriteti - marketing (brendiranje, tržišta, proizvodi, potrošački segmenti), image projekti (strateška kapitalna ulaganja); Obogaćivanje destinacijskog lanca vrijednosti: prioriteti - razvoj turističke ponude u priobalju i na otocima, razvoj turističke ponude u Gorskom kotaru, razvoj javne turističke infrastrukture, razvoj turističke prometne infrastrukture; Unaprjeđivanje destinacijskog upravljanja i menadžmenta: prioriteti - upravljanjem procesima, razvojem ljudskih potencijala, upravljanjem kvalitetom, upravljanjem investicijama. 	Definiranjem urbanističkih odredbi za turističku namjenu u prostoru, odnosno omogućavanjem gradnje i obnove turističke infrastrukture, UPU neizravno doprinosi ostvarenju zadataka za postizanje glavnog cilja Strateškog plana razvoja turizma.
PROSTORNI PLAN PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE, (Službene novine Primorsko-goranske županije	Ciljevi PP PGŽ su podijeljeni na sljedeći način:	UPU je u cijelosti usklađen PPPGŽ-om i na taj način doprinosi ostvarenju ciljeva

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
broj 32/13, 7/17-ispr., 41/18 i 4/19-pročišćeni tekst, 18/22 i 40/22-pročišćeni tekst)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ciljevi prostornog razvitka regionalnog i državnog značenja: 1. Razvitak gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava, 2. Racionalno korištenje prirodnih izvora, 3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša 2. Ciljevi prostornog razvitka županijskog značenja: 1. Demografski razvitak, 2. Odabir prostorne i gospodarske strukture, 3. Razvitak naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture, 4. Zaštita krajobraznih vrijednosti, 5. Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina. 3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području županije: 1. Racionalno korištenje i zaštita prostora, 2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture. 	definiranih u tom dokumentu.

3.3 Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na lokalnoj razini

Tablica 3. Odnos UPU-a s drugim odgovarajućim planovima, programima i strategijama na lokalnoj razini

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
STRATEGIJA RAZVOJA GRADA CRESA ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2020. GODINE (2016.)	<p>Strateški ciljevi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poticanje diversifikacije gospodarskog razvoja: <ul style="list-style-type: none"> - Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i poticajnih mjera za poduzetnike; - Održivi razvoj poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i marikulture. 2. Razvoj održivog turizma temeljenog na komparativnim prednostima destinacije: <ul style="list-style-type: none"> - Unaprjeđenje turističkog potencijala produljenjem turističke sezone; 3. Pобољшanje kvalitete života kroz razvoj lokalne infrastrukture, zaštitu prirode i okoliša: <ul style="list-style-type: none"> - Unaprjeđenje lokalne infrastrukture; - Povećanje energetske učinkovitosti i unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom. 4. Razvoj društvenih aktivnosti, kulturne djelatnosti te poticanje uključivanja lokalne zajednice: <ul style="list-style-type: none"> - Unaprjeđenje odgojno obrazovnog sustava i sustava zdravstvene zaštite i socijalne skrbi; - Jačanje društvenih aktivnosti lokalne zajednice. 	UPU posredno doprinosi ostvarenju strateških ciljeva Strategije razvoja Grada Cresa definiranjem urbanističkih uvjeta smještaja funkcija i sadržaja u prostoru te time omogućava gospodarski i turistički razvoj, unaprjeđenje infrastrukture itd.
PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA CRESA, II. ID (<i>Službene novine Primorsko-goranske županije</i> 31/02, 23/06-uskl, 03/11 i 42/18)	<p>Ciljevi razvoja područja Grada Cresa su dominantno usmjereni na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. razvoj primarne djelatnosti (osobito poljoprivrede, i to: maslinarstva, ovčarstva, ribarstva), 2. razvoj proizvodnih i uslužnih djelatnosti, 3. razvoj turizma, 4. očuvanje i zaštitu prirodnih resursa, 5. razvoj društvenih djelatnosti i društvene infrastrukture, 6. razvoj prometne, energetske i komunalne infrastrukture. 	UPU je u cijelosti usklađen PPUGC-om i na taj način doprinosi ostvarenju ciljeva definiranih u tom dokumentu.

NAZIV STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA/PROGRAMA	ODNOS UPU-a
POVELJA RAZVOJA OTOKA CRESA (2015.)	<p>Potpisnici ove Povelje usmjerit će aktivnosti koje provode u sklopu svojih djelatnosti, na ostvarivanje sljedećih komplementarnih i integriranih ciljeva razvoja otoka Cresa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. afirmirati i valorizirati identitet otoka unaprjeđenjem upravljanja kulturnom i prirodnom baštinom kao održivim lokalnim resursom i zajedničkim dobrom cijele otočne zajednice; 2. ostvariti društveni, gospodarski i prostorni razvoj otoka, uz uvažavanje njegovih specifičnih značajki, diversifikacijom gospodarstva temeljenog na lokalnim resursima; 3. provesti inovativne, koordinirane i koherentne investicijske projekte koji su prilagođeni lokalnim resursima te integrirani u javne politike, poduzetničke inicijative i aktivnosti zajednice; 4. stvoriti uvjete za uspostavu pozitivnih demografskih tijekova na otoku; 5. uspostaviti zajedničko upravljanje odgovornosti za razvoj otoka; 6. institucionalizirati, na državnoj razini, novi pristup lokalnom razvoju koji je primijenjen u sklopu PPLR-a i brendirati otok proglašavanjem posebnog statusa teritorija. 	<p>UPU doprinosi cilju 1. i 2. Povelje razvoja otoka Cres na način da prema konzervatorskim smjernicama propisuje uvjete za smještaj i oblikovanje građevina, uređenje građevne čestice te mjere zaštite prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti, a sve s ciljem zaštite prostora obuhvata UPU-a koji karakteriziraju vrijedna kulturna i krajobrazna obilježja.</p>
STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA: MALI LOŠINJ I CRES (2021.)	<p>Vizija turizma Malog Lošinja i Cresa glasi: „Mali Lošinj i Cres svojom kvalitetom i jedinstvenošću turističke ponude predstavljaju jednu od vodećih održivih, lifestyle i wellbeing otočnih destinacija Mediterana“.</p> <p>Ciljevi rasta za Mali Lošinj i Cres kroz kvalitativne i kvantitativne ciljeve:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ostvariti rast potražnje u pred i posezoni 2. Diverzificirati turističke proizvode 3. Ostvariti rast potrošnje po gostu 4. Osnajiti prepoznatljivost i vodljivost destinacije 	<p>Definiranjem urbanističkih odredbi za turističku namjenu u prostoru, odnosno omogućavanjem gradnje i obnove turističke infrastrukture, UPU neizravno doprinosi ostvarenju ciljevima Strategije.</p>

4 Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma

U ovom poglavlju dan je pregled ciljeva zaštite okoliša uspostavljenih po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma koji su povezani s provedbom UPU-a te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom izrade UPU-a.

Tablica 4. Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI KONVENCIJE/PROTOKOLA/SPORAZUMA	ODNOS UPU-a
Europski zeleni plan (2019.)	Europski zeleni plan je strategija za postizanje održivosti gospodarstva EU-a transformacijom klimatskih i ekoloških izazova u prilike u svim područjima politike i osiguravanjem pravedne i uključive tranzicije. EZP uključuje okvirni plan s mjerama za unaprijeđenje učinkovitog iskorištavanja resursa prelaskom na čisto kružno gospodarstvo te za zaustavljanje klimatskih promjena, obnovu biološke raznolikosti i smanjenje onečišćenja. U njemu se navode potrebna ulaganja i dostupni financijski alati i objašnjava kako osigurati pravednu i uključivu tranziciju. EZP obuhvaća sve gospodarske sektore, a posebice promet, energetiku, poljoprivredu, održavanje i gradnju zgrada te industrije kao što su proizvodnja čelika, cementa, tekstila i kemikalija.	UPU neposredno pridonosi Europskom zelenom planu kroz mjere zaštite okoliša uključene u odredbe, a koje se odnose na različite sektore, kao i one mjere zaštite proizašle iz postupka strateške procjene. UPU omogućava korištenje obnovljivih izvora energije što pridonosi smanjenju nastanka stakleničkih plinova. Također, UPU-om se omogućavaju obnove postojećih građevina i privođenje namjeni.
Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro, 1992.). Objavljena je u NN-MU 02/92, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. srpnja 1996. Na trećoj Konferenciji stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime 1997., prihvaćen je Kyoto protokol. Republika Hrvatska potpisala je Kyoto protokol 1999., a ratificirala ga je 2. Zakonom o potvrđivanju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime NN-MU 5/07.	Temeljni cilj Konvencije je „postići stabilizaciju koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razinu koja će spriječiti opasno antropogeno djelovanje na klimatski sustav. Ta razina treba se ostvariti u vremenskom okviru dovoljno dugom da omogući ekosustavu da se prilagodi na klimatske promjene da se ne ugrozi proizvodnja hrane te da se omogući nastavak ekonomskog razvoja na održiv način“. Cilj Kyotskog protokola je smanjenje emisije stakleničkih plinova u industrijaliziranim zemljama za oko 5,2% u odnosu na razine iz 1990-ih godina u razdoblju od 2008. do 2012. godine.	UPU omogućuje korištenje obnovljivih izvora energije. Također, UPU omogućuje gradnju plinoopskrbnog sustava kao alternativu korištenja električne energije i fosilnih goriva što je održivije za okoliš. UPU propisuje da javna rasvjeta mora biti visokoučinkovita i pametna te omogućava gradnju punionica električnih vozila te nadstrešnica za postavljanje solarnih panela za proizvodnju električne energije kojom se opskrbljuju punionice električnih vozila i osigurava rasvjeta javnih površina.

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI KONVENCIJE/PROTOKOLA/SPORAZUMA	ODNOS UPU-a
Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.). Republika Hrvatska potvrdila je Konvenciju 1996. godine. Objavljena je u NN-MU br. 6/06. U okviru ove Konvencije potpisan je i Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) (NN-MU 07/02). Republika Hrvatska ratificirala je Kartagenski protokol 29. kolovoza 2002. godine i postala strankom Protokola 11. rujna 2003. godine.	Osnovni ciljevi Konvencije su osiguravanje očuvanja sveukupne biološke raznolikosti, održivo korištenje komponenata bioraznolikosti te pravedna i ravnomjerna raspodjela dobrobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora.	UPU uključuje mjere zaštite prirodnih vrijednosti čime pridonosi osnovnom cilju Strategije. Također, u odredbe UPU-a su ugrađene i mjere zaštite bioraznolikosti proizašle iz postupka strateške procjene.
Strategija za bioraznolikost do 2030. (2020.)	Strategija za bioraznolikost do 2030. godine važan je element Europskog zelenog plana, odgovora EU-a na današnju društvenu i ekološku krizu kojim se želi osigurati pravedna i uključiva tranzicija prema održivom društvu. Nova strategija bioraznolikosti usmjerena je na ključne uzroke gubitka bioraznolikosti, poput promjena u korištenju zemljišta i mora, direktnog iskorištavanja vrsta, klimatskih promjena, onečišćenja i invazivnih stranih vrsta. Strategija za bioraznolikost sadrži specifične akcije koje se trebaju ispuniti/izvršiti do 2030, uključujući: uspostavu veće EU mreže zaštićenih područja na kopnu i moru (zaštićeno 30 % površine i kopnenih i morskih ekosustava); najmanje 10 % površine kopna i mora u EU pod režimom stroge zaštite; EU Plan za obnovu prirode – obaveza restauracija degradiranih ekosustava u cijeloj EU do 2030. (povećati udio organske poljoprivrede, obnova populacija oprašivača, osiguravanje povezanosti 25.000 km riječnog toka, smanjenje upotrebe i rizika od pesticida za barem 50 %, sadnja tri milijarde stabala...). Za provedbu ove strategije i postizanje ciljeva za očuvanje bioraznolikosti bit će ključna raspodjela obveza i odgovornosti na sve sektore.	UPU uključuje mjere zaštite prirodnih vrijednosti čime pridonosi ciljevima Strategije o bioraznolikosti. Također, u odredbe UPU-a su ugrađene i mjere zaštite bioraznolikosti proizašle iz postupka strateške procjene.
Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979., stupila na snagu 1982.). Zakon o potvrđivanju Konvencije u Hrvatskoj donesen je u travnju 2000. (NN 6/2000.).	Glavni ciljevi Konvencije su osigurati očuvanje i zaštitu divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih prirodnih staništa (navedenih u dodacima I. i II Konvencije), povećanje suradnje između ugovornih stranaka, kao i regulirati eksploataciju tih vrsta (uključujući i migratorne vrste) navedene u Dodatku 3. U tu svrhu Konvencija nameće zakonske obveze ugovornim strankama zaštititi više od 500 divljih biljnih vrsta i više od 1.000 divljih životinjskih vrsta.	Iako se obuhvat UPU-a odnosi na pretežito izgrađen prostor grada, UPU djelomično doprinosi ostvarenju glavnih ciljeva Konvencije budući da uključuje mjere zaštite prirode, a ugrađene su i mjere zaštite bioraznolikosti proizašle iz postupka strateške procjene.

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI KONVENCIJE/PROTOKOLA/SPORAZUMA	ODNOS UPU-a
Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija) (Bonn, 1979, stupila na snagu 1985). Zakon o potvrđivanju Konvencije u Hrvatskoj donesen je u svibnju 2000. (NN 67/2000). U okviru ove Konvencije potpisani su sporazumi: → Sporazum o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom Atlantskom području (ACCOBAMS) (NN-MU 06/00) → Sporazum o zaštiti europskih populacija šišmiša (EUROBATS) (NN-MU 06/00) → Sporazum o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) (NN-MU 06/00).	<p>Cilj Konvencije je očuvanje migratornih vrsta divljih životinja u čitavom području njihova rasprostranjenja. Konvencija predstavlja okvir unutar kojeg države članice mogu poduzimati mjere zaštite i očuvanja migratornih vrsta i njihovih staništa na globalnoj razini.</p>	<p>Iako se obuhvat UPU-a odnosi na pretežito izgrađen prostor grada, UPU djelomično doprinosi ostvarenju glavnih ciljeva Konvencije budući da uključuje mjere zaštite prirode, a ugrađene su i mjere zaštite bioraznolikosti proizašle iz postupka strateške procjene.</p>
Konvencija o močvarama (Ramsarska konvencija, 1971.). Hrvatska je, na vlastiti zahtjev, postala punopravna članica Konvencije u lipnju 1991. Odredbe Konvencije implementirane su u Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NN 143/2008). U Hrvatskoj se nalazi 5 područja koja su na popisu Ramsarske konvencije: PP Lonjsko polje, PP Kopački rit, delta rijeke Neretve, PP Vransko jezero i ribnjaci Crna Mlaka.	<p>Cilj ovog dokumenta je očuvanje onih područja na Zemlji koja su od presudne važnosti za opstanak mnogih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih zajednica od kojih mnoge čovjek koristi i u određenoj mjeri ovisi o njima te kroz mnogostruku korisnu ulogu koju ova područja imaju u životu ljudi.</p> <p>Misija ove konvencije je „očuvanje i mudro korištenje svih vlažnih staništa kroz aktivnosti na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini, putem međunarodne suradnje, kao doprinos postizanju održivoga razvoja diljem svijeta“.</p>	<p>U obuhvatu UPU-a (ni na čitavom otoku) ne nalaze se močvarna staništa koja su uvrštena u Ramsarski popis.</p>
Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca 2000.). Objavljena je u NN - MU 12/02., stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 1. ožujka 2004., a taj je datum objavljen u NN-MU 11/04. Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen je u rujnu 2002. godine (NN-MU 12/2002).	<p>Konvencija ima za ciljeve promicanje zaštite krajobraza, upravljanje i planiranje te organiziranje europske suradnje o pitanjima krajobraza.</p>	<p>UPU uključuje mjere zaštite krajobraznih vrijednosti te su u odredbe ugrađene konzervatorske smjernice se čime pridonosi ciljevima Konvencije. Također, u odredbe UPU-a su ugrađene i mjere zaštite krajobraza proizašle iz ove strateške studije.</p>
Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (NN-MU 12/93. Usvojena: Pariz, 1972. Republika Hrvatska stranka je Konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. Konvencija je u odnosu na RH stupila na snagu 8. listopada 1991. Konvencija Vijeća Europe o zaštiti arhitektonskog blaga Europe (NN-MU 6/94) Zakon o	<p>Osnovni ciljevi konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine su: Potaknuti zemlje potpisnice na praćenje i izvještavanje o stanju očuvanja područja Svjetske baštine; Pružanje stručne pomoći i profesionalnog usavršavanja za poslove očuvanja područja Svjetske baštine; U slučaju potrebe, pružanje žurne pomoći područjima Svjetske baštine koja se nalaze u neposrednoj opasnosti. Ostali ciljevi su:</p>	<p>U obuhvatu UPU-a nema objekata svjetske kulturne i prirodne baštine. Budući da obuhvat UPU-a većim dijelom čini zaštićena kulturno-povijesna urbana cjelina, odredbe UPU-a sadrže konzervatorske smjernice te mjere</p>

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI KOVENCIJE/PROTOKOLA/SPORAZUMA	ODNOS UPU-a
ratifikaciji Europske konvencije o zaštiti arheološke baštine (revidirana) Valletta, 1992. (NN-MU 4/04 i 9/04 objava) Zakon o potvrđivanju Okvirne konvencije Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (NN-MU 5/07).	Jačanje javne svijesti; Poticanje sudjelovanja lokalnih zajednica na očuvanje njihove kulturne i prirodne baštine; Ostvarivanje međunarodne suradnje u očuvanju kulturne i prirodne baštine.	zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina i ambijentalnih vrijednosti.
Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Okvirna direktiva o vodama) (Sl. l. 327, 22.12.2000.).	Osiguravanje dostatnih količina površinskih i podzemnih voda dobre kakvoće potrebnih za održivu, uravnoteženu i pravičnu uporabu voda; Znatno smanjenje onečišćenja podzemnih voda; Zaštita kopnenih površinskih voda i morskih voda; Postizanje ciljeva relevantnih međunarodnih ugovora, uključujući i one koji su usmjereni na eliminaciju onečišćenja morskog okoliša	UPU doprinosi ostvarenju Okvirne direktive o vodama definiranjem mjera za očuvanje i poboljšanje kvalitete voda i mora.
Pariški sporazum (Pariz, 2015).	<p>Svrha Sporazuma je poboljšanje provedbe Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, uključujući njezin cilj. Njime se nastoji u kontekstu održivog razvoja i nastojanja za iskorjenjivanje siromaštva pojačati globalni odgovor na opasnost od klimatskih promjena, među ostalim i sljedećim mjerama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadržavanja povećanja globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te ulaganjem napora u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, prepoznajući da bi se time znatno smanjili rizici i utjecaji klimatskih promjena; • povećanjem sposobnosti prilagodbe negativnim utjecajima klimatskih promjena te poticanjem otpornosti na klimatske promjene i razvoja s niskim razinama emisija stakleničkih plinova na način kojim se ne ugrožava proizvodnja hrane; • usklađivanjem financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene. 	<p>UPU pridonosi smanjenju stvaranja stakleničkih plinova na način da omogućuje korištenje obnovljivih izvora energije. Također, UPU omogućuje gradnja plinoopskrbnog sustava kao alternativu korištenja električne energije i fosilnih goriva. UPU propisuje da javna rasvjeta mora biti visokoučinkovita i pametna te omogućava gradnju punionica električnih vozila te nadstrešnica za postavljanje solarnih panela za proizvodnju električne energije kojom se opskrbljuju punionice električnih vozila i osigurava rasvjeta javnih površina.</p> <p>UPU sadrži mjere zaštite posljedica klimatskih promjena kao što su poplave i ekstremne vremenske prilike.</p>
Konvencija o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja (Barcelona, 1976.) Na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8.10.1991. (NN-MU 12/93.) Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja kopnenim izvorima (Atena, 1980.) Na	Konvencija i protokol imaju za cilj eliminaciju onečišćenja iz kopnenih izvora izlistanih u Prilogu I Protokola; zatim ograničavanje onečišćenja tvarima ili izvorima s kopna izlistanih u Prilogu II te ispuštanja moraju biti strogo podložna postupcima izdavanja odobrenja od strane nadležnih državnih tijela, vodeći računa o odredbama Priloga III Protokola.	<p>UPU doprinosi ostvarenju Konvencije i protokola definiranjem mjera za očuvanje i poboljšanje kvalitete voda i mora.</p> <p>Morska obala je u obuhvatu UPU-a već u potpunosti pod antropogenim utjecajem,</p>

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI KOVENCIJE/PROTOKOLA/SPORAZUMA	ODNOS UPU-a
<p>temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Protokola od 8.10.1991. (NN-MU 12/93).</p> <p>Protokol o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja kopnenim izvorima i aktivnostima (Siracusa, 1996.), Republika Hrvatska potpisala je Protokol.</p> <p>Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja (Barcelona, 2008.), objavljen je u NN-MU 8/12, stupio je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 28.2.2013., a taj datum je objavljen u NN-MU 2/13.</p>	<p>Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja ima sljedeće ciljeve:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omogućavanje, putem racionalnog planiranja aktivnosti, održivog razvitka obalnih područja osiguravanjem da su okoliš i krajobraz uzeti u obzir u suglasju s gospodarskim, socijalnim i kulturnim razvitkom; 2. Očuvanje obalnih područja na korist sadašnjih i budućih naraštaja; 3. Osiguravanje održivog korištenja prirodnih resursa, posebice u odnosu na korištenje voda; 4. Osiguravanje očuvanja cjelovitosti obalnih ekosustava, krajobraza i geomorfologije; 5. Sprječavanje i/ili smanjivanje učinaka prirodnih rizika i posebno promjene klime koji mogu biti izazvani prirodnim djelovanjem ili ljudskim djelatnostima; 6. Postizanje usklađenosti između javnih i privatnih inicijativa i svih odluka javnih vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, a koje utječu na korištenje obalnog područja. 	<p>a planirano je proširenje obalne šetnice i kapaciteta plaža.</p> <p>Budući da se radi o prostoru zaštićene kulturno-povijesne cjeline, u odredbe su uključene smjernice za oblikovanje prostora uz obalu.</p> <p>UPU sadrži mjere zaštite posljedica klimatskih promjena kao što su poplave i ekstremne vremenske prilike.</p>
<p>Okvirna direktiva o morskoj strategiji (2008/56/EZ)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaštita, očuvanje, omogućavanje oporavka i obnavljanje morskih i obalnih ekosustava te održivo korištenje usluga ekosustava; 2. Očuvanje zaštićenih područja u moru i ekološki značajnih područja EU NATURA 2000; 3. Smanjenje onečišćenja u morskom i obalnom okolišu u cilju očuvanja zdravlja ljudi, ekosustava i omogućavanja korištenja mora i obale; 4. Uspostavljanje i/ili održavanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa primjenom ekosustavskog pristupa. 	<p>UPU doprinosi ostvarenju Okvirne direktive o morskoj strategiji definiranjem mjera za očuvanje i poboljšanje kvalitete voda i mora te mjera zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti. U odredbe UPU-a ugrađene su i mjere zaštite bioraznolikosti proizašle iz postupka strateške procjene.</p>

5 Postojeći okolišni problemi koji su važni za UPU

Na temelju analize postojećeg stanja sastavnica i elementa okoliša izdvojeni su prepoznati postojeći okolišni problemi za poglavlja: vode, zrak, klimatske promjene, bioraznolikost, šume, tlo i poljoprivreda, kulturna baština, krajobrazna obilježja, turizam te infrastruktura (Tablica 5).

Tablica 5. Prepoznati okolišni problemi važni za UPU

SASTAVNICA/ ELEMENT OKOLIŠA	POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI
Vode	<ul style="list-style-type: none"> Trend opadanja razine jezera Vrana iz kojeg se crpi voda za vodoopskrbu. Značajnije povećanje potrošnje vode, naročito u ljetnim sušnim mjesecima (potencijalna prijetnja opstojnosti Vranskog jezera). Obuhvat UPU-a se nalazi unutar područja gdje se mogu očekivati poplave kod velike, srednje i male vjerojatnosti pojavljivanja – obalno područje i područje uz povremeni vodotok
Zrak	<ul style="list-style-type: none"> Promet (osobito tijekom turističke sezone) dovodi do znatnih emisija ispušnih plinova u atmosferu dovodeći do lokalnog onečišćenja i negativnih utjecaja na ljudsko zdravlje.
Klimatske promjene	<ul style="list-style-type: none"> Očekivano povećanje učestalosti i duljine trajanja sušnih razdoblja te intenziteta pojava poplavnih situacija. Cres je ugrožen zbog budućeg povećanja razine mora, djelovanje budućih morskih mijena, valova i olujnih uspora koji će imati utjecaj na obalnu infrastrukturu, područja plaža, itd. Povećanje evapotranspiracije, smanjenje površinskih i podzemnih otjecanja, smanjenje dostupnih količina pitke vode te pogoršanje kakvoće vode (izraženo u ljetnom razdoblju). Povećani rizik od šumskih požara. Povećana abrazija i mogući gubitak dijelova obalnih područja, osobito plaža. Moguće promjene u epidemiologiji kroničnih nezaraznih i akutnih zaraznih bolesti.
Tlo i poljoprivreda	<ul style="list-style-type: none"> Uglavnom plitka tla smještena na stjenovitim padinama ugrožena su erozijom, a osobito erozijom bujičnih tokova; prema karti potencijalnog rizika od erozije, obuhvat UPU-a nalazi se na područjima umjerenog i velikog potencijalnog rizika od erozije. Usitnjenost posjeda smanjuje učinkovitost i konkurentnost poljoprivredne proizvodnje, a izazov predstavljaju i nesređene zemljišne knjige i imovinskopравни odnosi. Klaonica radi po zastarjeloj tehnologiji na neprimjerenom lokaciji u centru naselja.
Bioraznolikost	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja, odnosno širenje naselja na prirodna i doprirodna područja Pritisak velikog broja turista na bioraznolikost u ljetnim mjesecima Ljudske aktivnosti ugrožavaju rijetke strogo zaštićene vrste na Cresu kao što su plemenita periska i bjeloglavi sup
Kulturna baština	<ul style="list-style-type: none"> Gubitak kulturnih krajobraza zbog izgradnje turističke infrastrukture na području naselja Cresa Kolizija nove izgradnje s elementima kulturne baštine Gubitak i degradacija tradicijskih puteva Turistički posjetitelji koji dolaze automobilima i preopterećuju infrastrukturne kapacitete mjesta. Ugroženost/osjetljivost ambijentalnih kvaliteta.
Krajobrazna obilježja	<ul style="list-style-type: none"> Kvaliteta krajobraza narušena turističkom izgradnjom na području naselja Cresa. Antropogenizacija morske obale i pojasa uz obalu.

SASTAVNICA/ ELEMENT OKOLIŠA	POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI
	<ul style="list-style-type: none"> Sve veći zahtjevi za turističko-rekreacijskim načinom korištenja prostora. Sve veće potrebe za kolnim prometom i novim parkiralištima. Ugroženi (izgradnjom) krajobrazni uzorci kao što su terasasti maslinici omeđeni suhozidima.
Turizam	<ul style="list-style-type: none"> Opterećenost infrastrukture. Onečišćenje, pojačana buka i prometna zakrčenost tijekom turističke sezone. Nedovoljni turistički smještajni kapaciteti. Nedovoljni kapaciteti plaža. Nedostatni turistički sadržaji kao što su objekti za sport i rekreaciju, kulturu i zabavu i sl. Nedostatak uređenih javnih zelenih površina.
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatno razvijena biciklistička infrastruktura. Intenzivan aktivni i pasivni promet tijekom turističke sezone. Neuređena parkirališta – prekapacitiranost prostora za parkiranje u ljetnim mjesecima.
Stanovništvo i naseljenost	<ul style="list-style-type: none"> U naselju Cres prisutan je kontinuirani trend blagog smanjenja broja stanovnika.

6 Mogući razvoj okoliša bez provedbe UPU-a

UPU Cres pobliže određuje namjenu površina u građevinskom području naselja Cres NA7 i izdvojenom građevinsko područje groblja sukladno Prostornom planu uređenja Grada Cresa (2018.) te definira uvjete gradnje za pojedine namjene površina i mjere očuvanja i zaštite sastavnica okoliša i prirode.

Bez provedbe novog UPU-a, razvoj naselja Cres odvijao bi se prema prethodno važećem UPU-u koji se od novog UPU-a prvenstveno razlikuje u obuhvatu. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Cresa (2018.) došlo je do dvije skupine prostorno-funkcionalnih promjena uslijed kojih su odredbe definirane važećim UPU-om postale dijelom neprovedive i ne udovoljavaju novonastalim potrebama stanovništva i gospodarstva. Prva skupina odnosi se na smanjenje prostornog obuhvata UPU-a. Naime, iz obuhvata UPU-a su izuzete zone T1₃ Kovačine, T1₅ Graber Barnarski, T2₁ Stara Gavza, T3₁ kamp-autokamp Kovačine, K1₁ poslovna zona Volnik, LN marina Cres, heliodrom i jugozapadni dio prirodne luke Cres (more i obala). Za sve navedene dijelove osim heliodroma i jugozapadnog dijela luke Cres PPUG-om je određena izrada urbanističkih planova uređenja. Druga skupina prostorno-funkcionalnih promjena odnosi se na proširenje građevinskog područja naselja Cres u koje su uključene zone T1₁ Kimen, T1₂ Zakol, T1₄ Grabar (sjever), T2₂ Grabar, K3 komunalno-servisna zona Cres – pogonski ured Cres i 1₁ sportsko-rekreacijska zona Dari.

Novi UPU definira postupanje u slučaju intervencija u prostoru u odnosu na područja ekološke mreže unutar kojih se nalazi prostorni obuhvat UPU-a. Navedeno postupanje nije propisano važećim UPU-om. Također, novim UPU-om unaprjeđena je zaštita kulturne baštine zbog uvjeta konzervatorskog odjela koji su integrirani u odredbe za pojedina područja zajedničkih urbanističkih i arhitektonskih obilježja (zona B zaštite) detaljnije nego što je to u prethodnom UPU-u.

Obuhvat UPU-a čini pretežito izgrađeni prostor, a s okolišnog aspekta karakteriziraju ga vrijednosti kulturne baštine i kulturnih krajobraznih značajki. To su okolišne teme na kojima je fokus i u ovoj strateškoj studiji. Prethodni UPU nije prošao postupak strateške procjena utjecaja na okoliš, stoga će novi UPU biti optimiziran s aspekta zaštite okoliša u odnosu na prethodni. Navedeno predstavlja glavnu prednost za mogući razvoj okoliša u odnosu na prethodni UPU.

Bez provedbe novog UPU-a vjerojatno je da bi se turizam slabije razvijao u odnosu na provedbu novog UPU-a, jer on omogućuje razvoj novih turističkih sadržaja kao što su rekreacijske zone, smještajni kapaciteti, sunčališta, itd.

7 Okolišne značajke područja na koje provedba UPU-a može značajno utjecati

Analizom postojećeg stanja napravljeno je vrednovanje područja prema pojedinoj sastavnici okoliša, odnosno okolišnoj temi. U poglavlju Postojeće stanje okoliša cjelovite Strateške studije opisane su okolišne značajke na području obuhvata UPU-a i šire te postojeći okolišni problemi koji su važni za UPU. Najvrjednija područja su i najosjetljivija te se tamo može očekivati mogućnost značajnog utjecaja. U kontekstu UPU-a to se svakako odnosi na kulturnu baštinu, budući da se više od pola površine obuhvata UPU-a nalazi na području zaštićenih kulturnih dobara (kulturno-povijesna urbanistička cjelina grada Cresa, 32 pojedinačna kulturna dobra te podmorska arheološka zona). Iz tog razloga je za kulturnu baštinu napravljena detaljnija analiza prema prilagođenoj metodologiji Heritage Impact Assessment (HIA), smjernicama koje je izdalo Međunarodno vijeće za spomenike i spomeničke cjeline.

U ovom poglavlju je, za sve navedene sastavnice i teme okoliša, izrađena preliminarna analiza potencijalno značajnih utjecaja UPU-a na okoliš. Cilj preliminarne analize je izdvojiti one sastavnice okoliša na koje bi provedba UPU-a mogla imati značajan utjecaj, a koji će se detaljnije analizirati u poglavlju Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš.

Sastavnice okoliša i okolišne teme za koje se ne može isključiti mogućnost značajnog utjecaja su: vode i more, zrak, klimatske promjene, bioraznolikost, tlo i poljoprivreda, kulturna baština, krajobrazna obilježja, stanovništvo i naseljenost, zdravlje ljudi, turizam i infrastruktura. Za navedene sastavnice i teme okoliša izrađena je detaljnija analiza i procijenjen karakter i značaj mogućeg utjecaja kroz poglavlje Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš.

Sastavnice i teme okoliša za koje se smatra da se može isključiti mogućnost značajnog utjecaja izdvojene su na temelju karakteristika UPU-a i/ili na temelju karakteristika okoliša. Primjerice, na području obuhvata UPU-a niti u okolici ne nalaze se zaštićena područja prirode, geolokaliteti, šume i sl.

Tablica 6. Preliminarna analiza utjecaja – pregled

SASTAVNICA/ELEMENT OKOLIŠA		MOGUĆNOST ZNAČAJNOG UTJECAJA
Georaznolikost		NE
Vode (površinske, podzemne) i more		DA
Zrak		DA
Klimatske promjene	Ublažavanje klimatskih promjena	DA
	Prilagodba na klimatske promjene	DA
Bioraznolikost		DA
Šume i šumarstvo		NE
Divljač i lovstvo		NE
Tlo i poljoprivreda		DA
Zaštićena područja		NE
Kulturna baština		DA
Krajobrazna obilježja		DA
Stanovništvo i naseljenost		DA
Zdravlje ljudi		DA
Turizam		DA
Infrastruktura		DA
Gospodarenje otpadom		NE

8 Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš

Metodologija procjene utjecaja

Sukladno Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17), strateška procjena je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana i programa. Stoga je za kvantifikaciju mogućih utjecaja provedbe UPU-a korištena skala značajnosti utjecaja prikazana u tablici u nastavku (Tablica 7), koja moguće pozitivne i negativne utjecaje kategorizira u dvije kategorije – značajan utjecaj i utjecaj koji nije značajan. U slučaju kad je za pojedinu sastavnicu i temu okoliša ocjenjena mogućnost značajnog negativnog utjecaja (-2), obavezno je predlaganje mjera zaštite okoliša koje će moguće značajne negativne utjecaje ublažiti i svesti na prihvatljivu razinu ili potpuno ukloniti. Kad je za pojedinu sastavnicu okoliša procijenjena mogućnost uzrokovanja negativnog utjecaja koji nije značajan (-1), predlaganje mjera zaštite okoliša nije obavezno. Svaki utjecaj dodatno je opisan prema svojstvima navedenim u nastavku (Tablica 9).

Tablica 7. Skala značajnosti utjecaja

značajnost utjecaja	opis značajnosti utjecaja
-2	Moguć značajan negativan utjecaj
-1	Moguć negativan utjecaj koji nije značajan
0	Ne očekuje se utjecaj
+1	Moguć pozitivan utjecaj koji nije značajan
+2	Moguć značajan pozitivan utjecaj

Tablica 8. Pregled oznaka i vrsti utjecaja

	pozitivan utjecaj
	nema utjecaja
	negativan utjecaj

Tablica 9. Pregled opisa utjecaja po svojstvima

Svojstva utjecaja
Stalan/povremen/privremen
Lokalni/regionalni
Direktan /indirektan

Kod procjene utjecaja na okoliš sagledavana je razlika između onoga što je planirano UPU-om i onoga što je već realizirano. U nastavku je prikazan sažeti tablični prikaz aktivnosti planiranih UPU-om kako bi bilo lakše pratiti analizu utjecaja:

1. Površine za razvoj i uređenje naselja

Stambena namjena	<p>Planirana izgradnja u zoni Melin do županijske ceste na sjevernoj granici obuhvata UPU-a i u zoni Grabar.</p> <p>Oboje uz već postojeće izgrađene zone stambene namjene.</p>
Mješovita namjena	<p>Planirana izgradnja u zoni Zakol i zoni Grabar Barnardski te izgradnja u zoni Melin. Površine u zoni Zakol i zoni Grabar Barnardski potpuno su neizgrađene.</p> <p>Planirana izgradnja sjeverno od povijesne jezgre i južno od groblja.</p> <p>Postojeća uljara - omogućena je rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade.</p>
Javna i društvena namjena	<p>Planira se dom za starije osobe, poliklinika te policijska postaja u zoni Dari uz postojeću izgrađenu ambulantu i osnovnu školu.</p>
Gospodarska namjena - proizvodna i poslovna	<p>Proizvodna namjena se odnosi na postojeće brodogradilište. Druge gospodarske zone proizvodne namjene nisu planirane.</p> <p>U poslovnoj namjeni planira se izgradnja poslovno trgovačke zgrade s podzemnom garažom u zoni Dari.</p> <p>Na čestici HEP-a nalazi se postojeća TS, no moguća je gradnja dodatnih prostora za potrebe zone.</p> <p>UPU omogućavagradnju tržnice u A zoni zaštite.</p>
Ugostiteljsko-turistička namjena - hotel	<p>Planirana je rekonstrukcija postojećih hotela (Kimen i Cres) i rekonstrukcija postojećih građevina i prenamjena u hotel (Šumica, Vila Dalmacija (koje su u realizaciji temeljem važećeg UPU-a), Vila Rivijera, Ulika, Miramar).</p>
Sportsko-rekreacijska namjena	<p>Planirano je proširenje površine rekreacijske namjene u zoni Dari - izgradnja sportske dvorane polivalentne namjene i uređenje otvorenih sportskih igrališta.</p> <p>U dijelu koji je već izgrađen planira se rekonstrukcija nogometnog igrališta te gradnja drugih građevina.</p> <p>Gradska plaža i plaža Grabar planiraju se rekonstruirati – povećanje kapaciteta kopnenog dijela plaže i izgradnja pera nasipavanjem, a kod Gradske plaže planirano je i proširenje šetnice.</p> <p>Omogućava se uređenje kupališno rekreacijskih površina uz lungomare (manje rekreativne površine, sadnja zelenila, uređenje staza, infrastrukture, urbane opreme, gradnja građevina (garderobe, sanitarije i objekti za potrebe kontrole i servisa plaža), kao i pratećih građevina ugostiteljske, uslužne sportsko-rekreacijske i sl. namjene).</p>
Javne zelene površine	<p>Planira se dječje igralište s mogućnošću gradnje javne podzemne garaže na površini postojećeg parkirališta uz uljaru, u zoni Melin i uz lungomare uz parkiralište.</p>

	Planirani su parkovi na istočnom dijelu zone Melin, na sjeverozapadnom i sjeveroistočnom rubu gradske povijesne jezgre, uz lungomare uz parkiralište, i dva parka u blizini brodogradilišta.
Zaštitne zelene površine	Planirane su zaštitne zelene površine uz rubni dio planirane zone Zakol, na sjevernom rubu zone Melin uz županijsku cestu te sjeverno od planirane zone Grabar Barnardski.
Groblje	Planirano je proširenje postojećeg groblja.
2. Promet	
Cestovni promet	<p>Nove prometnice (sabrne i ostale) i proširenje postojećih prometnica na području Melina za potrebe nove stambene i mješovite namjene. Nova cesta južno od groblja, južno od Dari zone, nova cesta za novu zonu Grabar Barnardski te novi kolni prilazi u naselju.</p> <p>Planirana nova parkirališta (zone Melin, Dari, Brajdice). Planirano proširenje postojećeg parkirališta uz lungomare.</p> <p>Planirana je garaža južno od samostana, garaža ispod dječjeg igrališta pored uljare te garaža na dijelu sportsko-rekreacijske namjene u Dari zoni.</p>
Pješačke površine	<p>Planirana je izgradnja i rekonstrukcija niza pješačkih staza za radialno povezivanje prostora unutar obuhvata Plana s povijesnom jezgrom.</p> <p>Planirana je izgradnja pješačkih putova u neposrednoj blizini površina parkirališta.</p>
Pomorski promet	<p>Omogućuje se povezivanje Male i Vele purpurele gradnjom pješačkog mosta.</p> <p>Omogućuje se rekonstrukcija postojeće i izgradnja nove obale, lukobrana, objekata za privez i ostale lučke infrastrukture.</p>
3. Pošta i elektroničke komunikacije	
<p>Planira se gradnja novih TK podzemnih vodova koji uglavnom prate trase postojećih i planiranih prometnica.</p> <p>Omogućava se rekonstrukcija postojećih vodova.</p> <p>Planirano je postavljanje baznih stanica i atenskih sustava na izgrađenim građevinama.</p>	
4. Energetski sustav	
Elektroopskrbna mreža	<p>Planira se rekonstrukcija postojeće mreže.</p> <p>Planira se gradnja nove mreže: šest planiranih trafostanica uz koje su i planirani srednjenaponski kabeli – načelno postavljene lokacije na područjima koja se planiraju izgraditi. TS gradit će se kao samostalne građevine ili kao ugradbene u postojećim građevinama.</p> <p>Trase planirane niskonaponske mreže nisu prikazane u plani nego se izvode prema zasebnim projektima (podzemni kabeli, iznimno nadzemno (u povijesnoj jezgri)).</p>
Obnovljivi izvori energije	Omogućuje se opskrba toplinskom i električnom energijom korištenjem obnovljivih izvora na lokacijama građevina - moguće je planirati sunčane elektrane na krovovima, korištenje podzemne vode i dr.

5. Vodnogospodarski sustav	
Sustav vodoopskrbe	Planira se rekonstrukcija postojećih cjevovoda i gradnja novih unutar koridora javnih prometnica - ucrtane načelne pozicije. Planira se gradnja nove hidrantske mreže.
Sustav odvodnje otpadnih voda	Planirana je gradnja novih kolektora, uglavnom uz planirane i postojeće ceste – preporuča se u javnom cestovnom pojasu. Planirana je gradnja uređaja za pročišćavanje i ispust – zona Kimen uz obalu. Planirana je gradnja kanala oborinske vode, uglavnom uz planirane i postojeće ceste. Planirane su dvije nove crpne stanice i dva separatora ulja i masti.
Uređenje vodotoka i voda	Planira se dogradnja sustava uređenja vodotoka i zaštite od poplava, njegova mjestimična rekonstrukcija, sanacija i redovito održavanje korita i vodnih građevina.
6. Postupanje s otpadom	
Planiran je smještaj eko-otoka, posebnih spremnika i sl. koji se posebnim tokovima otpada putem ovlaštenih tvrtki upućuju dalje na proces obrade, odnosno uporabe. Odlagalište otpada nalazi se izvan obuhvata UPU-a.	

8.1 Kulturna baština

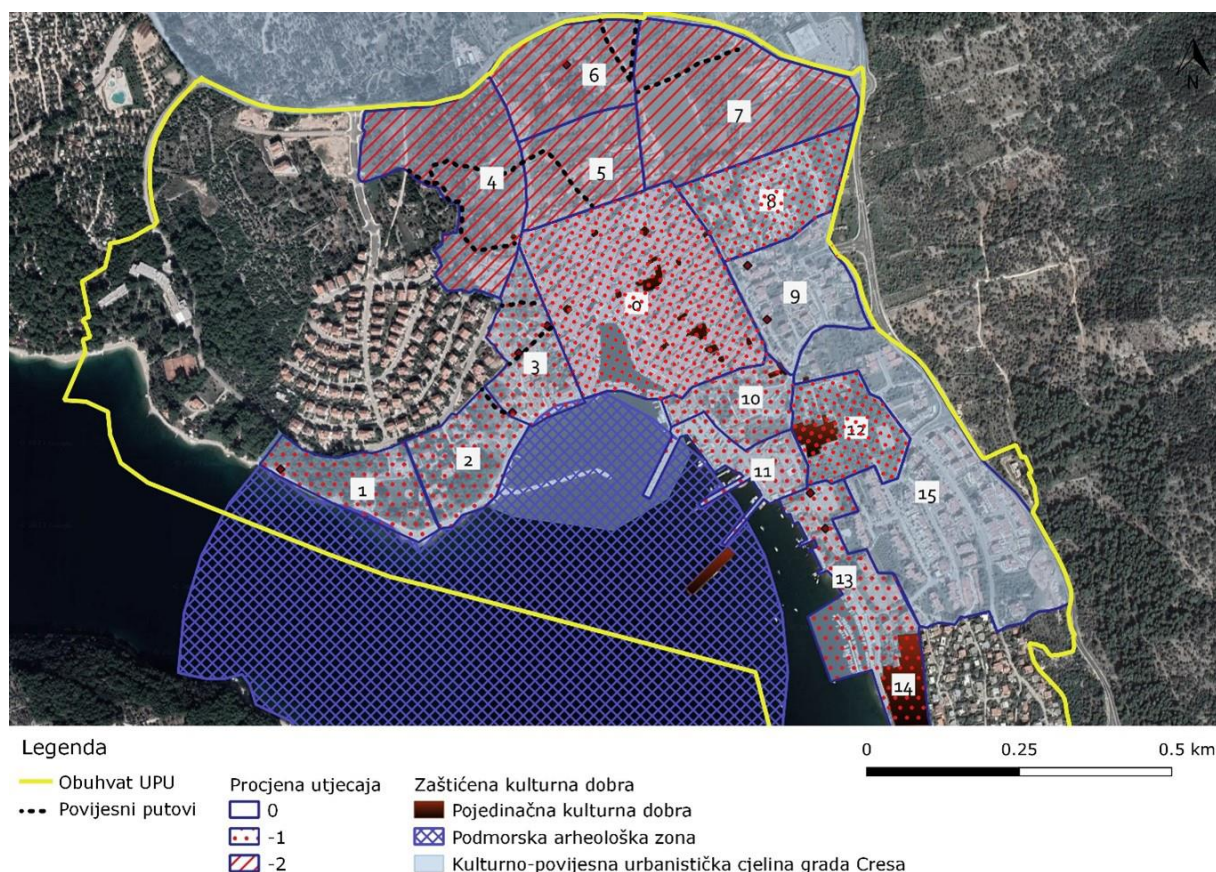
Procjena utjecaja predmetnog UPU-a na kulturnu baštinu unutar njegova obuhvata temelji se na prilagođenoj metodologiji Heritage Impact Assessment (HIA) – „Procjena utjecaja na kulturnu baštinu i krajolik“, definiranu od strane ICOMOS (2011.)". Nacrt novog UPU-a većinski se odnosi na prostor zone zaštite B. Konzervatorski odjel u Rijeci u svojim je zahtjevima dao uvjete za 15 izdvojenih pod-područja unutar zone B, tzv. „područja zajedničkih urbanističkih i arhitektonskih obilježja“. Na temelju ovih područja procjenjivao se i utjecaj nacrtu predmetnog UPU na kulturnu baštinu.

Ovom se Strateškom studijom procjenjuje utjecaj na kulturna dobra unutar Registra kulturnih dobara, ali i na elemente kulturne baštine izvan formalnog registra, značajnih kao sastavnice cjelokupnog kulturnog krajolika, za koje se smatra da su nedovoljno zastupljeni predmetnim nacrtom UPU-a. To su suhozidno omeđeni tradicijski vrtovi, maslinici, putovi, ambijenti kapelica i vizure. Maslinici i vrtovi unutar građevinske zone zaštite B ne čine samo estetsku, ambijentalnu vrijednost kulturnog krajolika, već su i materijalizacija ostalih nematerijalnih kulturnih praksi: tehnike i umijeća suhozidnog graditeljstva i spone stanovnika Cresa sa svojom ruralnom okolinom koja se i dalje djelomično koristi. Navedene vrijednosti degradirane su zbog građevina pozicioniranih na području visokovrijednih kulturnih vrijednosti, zarastanja i napuštanja poljoprivrednih površina s uznapređovalom te bespravnom gradnjom i dogradnjom te aktivnostima koja nisu primjerena (kokošinjci, građevinski otpada i sl.) na poljoprivrednim površinama.

Prema Odluci o izradi UPU-a, jedan od ciljeva jest povećati gustoću stanovništva. Prenamjenom površina izdvojenih namjena (Zakol, Grabar Bernarski, Grabar sjever) iz turističkih u mješovite, s mogućnostima gradnje stanova, otvara se put ka tom rješenju. Zbog toga se na općenitoj razini predlaže rasterećenje postojećih zelenih površina i kulturnih krajolika u okolici gradske jezgre (vrtovi južno i sjeverno od ulice Rialto, vrtovi i raslinje na području Puntohjep, vrtovi u začelju ulice Put fortece, vrtovi u području Dari) i fokusiranje stambenih, mješovitih i poslovnih zona u zonama Zakol-Melin, Grabar Bernarski, Grabar sjever, kako bi se omogućila čitljivost povijesne jezgre, očuvanje u njene povijesne pripadajuće agrarne zone te kako bi se zadržala vizura na starigradsku jezgru i očuvao duh mjesta.

U većoj mjeri se može potvrditi da su uvjeti Konzervatorskog odjela integrirani u odredbe predmetnog UPU-a te da su zorno prikazani na kartografskom prikazu br. 3. „Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina“. Međutim, od 15 izdvojenih područja, očekuje se značajan negativan utjecaj na četiri (4. Puntohjep, 5. Fortece, 6. groblje, 7. Dari) te negativan utjecaj koji nije značajan na sedam područja (0. Povijesna jezgra, 1. lungomare sv. Mikule, 3. sv. Lucija-Zagrebačka, 8. Brajdice – područje Osnovne škole, 10. Autobusni kolodvor, 12. Franjevački samostan, 13. Jadranska obala, 14. Benediktinski samostan).

Slika 1. Kartogram utjecaja nacrta UPU naselja Cres na kulturnu baštinu unutar njegovog obuhvata. Brojevima 0-15 označena su Područja zajedničkih obilježja i Zona zaštite A.

Tablica 10. Pregled prepoznatog mogućeg negativnog utjecaja na kulturnu baštinu UPU i predloženih mjera zaštite

Značajnost utjecaja	Područje	Opis svojstva utjecaja	Sastavnica kulturne baštine	Mjere
-2	4.Puntohjep (Melin)	Stalan, direktan (novogradnja) Privremen, stalan (buka tijekom i nakon gradnje)	Kulturni krajolik suhozidno omeđenih vrtova i tradicijskih putova Ambijent kapeli križnog puta	<ul style="list-style-type: none"> Na parcelama koje graniče s tradicijskim i križnim putom moguća je gradnja isključivo obiteljskih građevina. Na parcelama koje graniče s tradicijskim i križnim putom potrebno je osigurati minimalno 5 m širine pojas u kojem je zabranjena gradnja, a u kojem je potrebno planirati visoko i srednje visoko zelenilo koje će zakloniti na izgrađen okoliš tradicijskog i križnog puta. Sačuvati postojeće suhozide uz tradicijski i križni put.
-2	5.Fortece	Stalan, direktan	Kulturni krajolik vrtova i suhozidnih omeđenja	<ul style="list-style-type: none"> Planiranu prometnicu OU 13 izmjestiti južnije (kao što je planirano u važećem UPU-u) kako bi se spriječio gubitak i fragmentacija aktivnih vrtova. Prometnicu OU 13 planirati kao kolni priključak, slijepu ulicu minimalne moguće širine. Izostaviti planirano parkiralište. Gradnju u predmetnoj zoni potrebno je razrahliti –minimalno 40 % zone planirati za vrtove, a uvjeti gradnje trebaju biti istovjetni zoni povijesne strukture M1-1 (mogućnost gradnje isključivo obiteljskih kuća, max. tlocrtna površina 100 m², katnosti P+1., 50% građevne čestice u prirodnom terenu). Potrebno je sve obodne zidove okućnica graditi suhozidnom tehnikom.
-2	6.Gradsko groblje	Stalan, direktan	Povijesni put	<ul style="list-style-type: none"> Dio planirane ceste OU 14 između ulice Turion i županijske ceste planirati kao jednosmjernu cestu završnom obradom u kamenim oblucima. Postojeće suhozide uz gore navedenu trasu planirane OU 14 ceste maksimalno moguće očuvati, a ukoliko dođe do rušenje ili oštećivanja, potrebno ih je rekonstruirati.

Značajnost utjecaja	Područje	Opis svojstva utjecaja	Sastavnica kulturne baštine	Mjere
-2	7.Dari	Stalan, direktan	Kulturni krajolik vrtova i suhozidnih omeđenja Vizura na povijesnu jezgru Čitljivost kulturno-povijesnih zona	<ul style="list-style-type: none"> • Dom za starije (zona namjene D23) potrebno je planirati na način da se postojeći suhozidi uklope u okoliš doma, da se građevina prilagodi terasastom terenu te da se volumen građevine podijeli u više manjih volumena s krovnim vrtovima. • Polivalentnu dvoranu planirati na južnom dijelu građevinske čestice R12, odnosno maksimalno moguće očuvati aktivne maslinike, vrtove i suhozide u sjevernom dijelu građevinske čestice. Građevinu je potrebno što je više moguće uklopiti na postojeći teren, planirati ju u više manjih volumena s krovnim vrtovima. • Građevinu u K1 namjeni potrebno je uklopiti u okoliš i učiniti manje vidljivom u vizurama državne ceste D100 na način da se umanju maksimalna visina građevine, odnosno planira najviše jedna nadzemna etaža, umanju maksimalna izgrađenost čestice te planira u više manjih volumena s krovnim vrtovima. Parkiralište je u potpunosti potrebno osigurati podzemno. Negradivi dio čestice potrebno je urediti kao zelenilo. • Zgradu policije (namjena D13) potrebno je ograničiti na maksimalno jednu nadzemnu etažu, umanjiti najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti te negradivi dio čestice urediti kao zelenilo. • Planirati uspostavu zelenih barijera od visokog zelenila uokolo novih građevina - namjene R11, R12, K1, D13, D32, D23. • Potrebno je razmotriti mogućnost osiguranja potrebnih parkirnih mjesta podzemno i na taj način sačuvati postojeće vrtove (koji se koriste).
-1	0.Povijesna jezgra	Stalan, direktan	Integritet kulturno-povijesne cjeline	<ul style="list-style-type: none"> • Odrediti minimalni postotak prirodnog terena. U maksimalnoj mjeri uključiti sadnju zaštitnog zelenila i/ili planirati zelene krovove kako bi se i vizualno sačuvao povijesni karakter područja. Umanjiti najveću dopuštenu tlocrtnu površinu svih zgrada s 1.000 m² na 800 m² ili ograničiti koeficijent izgrađenosti na 0,8 kako bi se ostavilo

Značajnost utjecaja	Područje	Opis svojstva utjecaja	Sastavnica kulturne baštine	Mjere
				dovoljno prostora za prirodni teren. <ul style="list-style-type: none"> Razmotriti mogućnost dislokacije planirane tržnice izvan zone A zaštite (prijedlog je prostor uz Uljaru) te uspostavu zelene površine na predmetnoj lokaciji.
-1	1. Lungomare sv. Mikule do vile Rivijera na istoku	Stalan, direktan	Kapela sv. Nikole Arheološko podmorsko dobro	<ul style="list-style-type: none"> Planirati zeleni zaštitni pojas uz bočne i stražnju strane kapele od barem tri metra kako bi se vizualno odijelila od predviđene rekreacijsko kupališne infrastrukture. Ograničiti moguću gradnju građevina kupališne rekreacijske površine na minimalnoj udaljenosti od 10 m od čestice kapele. Za širenja kupališnog prostora proširenjem i nadosipavanjem plaža u arheološko podmorsko dobro, potrebno je tražiti prethodno odobrenje Konzervatora i po potrebi odraditi arheološko rekognosciranje.
-1	2. Područje uz obalu od vile Rivijera na zapadu do kapele sv. Lucije na istoku, između Lungomare sv. Mikule i ulice Melin	Stalan, direktan	Ambijentalna vrijedost (borovi i obodni suhozidi)	<ul style="list-style-type: none"> Između parkirališta i obalne šetnice uspostaviti zeleni zaštitni bojas (postojeća i novoposađena visoka i srednje visoka vegetacija) od minimalno 8 m (mjereno od kamenog rubnog podzida) kojim će se umanjiti vidljivost parkirališta i automobila s obalne šetnice i mora. Očuvati postojeće borove koji se nalaze između postojećeg parkirališta i obalne šetnice. Broj porušenih stabla potrebno je nadoknaditi sadnjom novih stabala u sklopu novog parkirališta. Parkiralište terasasto integrirati unutar zelene površine na način da se postojeći borovi očuvaju maksimalno moguće te da se između površina parkirališta posadi nova visoka i srednje visoka vegetacija. Završnu obradu parkirališta planirati u vodopropusnim materijalima koji će se izgledom uklopiti u okoliš. U zoni povijesne strukture M1-1 potrebno je propisati uvjete gradnje na način da je moguća gradnja isključivo obiteljskih kuća, max. tlocrtna površina 100 m², katnosti P+1, uz udio zelenila min. 50%.

Značajnost utjecaja	Područje	Opis svojstva utjecaja	Sastavnica kulturne baštine	Mjere
-1	3. Područje uz obalu od kapele sv. Lucije do Zagrebačke ulice te na sjeveru do gradske kule	Stalan, direktan	Krajoлик vrtova i suhozidno omeđenih tradicijskih putova	<ul style="list-style-type: none"> • Propisati da se neizgrađena površina građevne čestice namjeni očuvanju postojećih vrtova. • Uvjeti gradnje trebaju biti istovjetni zoni povijesne strukture M1-1 (mogućnost gradnje isključivo obiteljskih kuća, max. tlocrtne površine 100 m², katnosti P+1., 50% građevne čestice u prirodnom terenu). • Očuvati sjeverni tradicijski put ovog segmenta u obliku u kojem je zatečen, s naglaskom na suhozidna omeđenja i ulaze u vrtove. • Potrebno je sve obodne zidove okućnica graditi suhozidnom tehnikom.
-1	8. Brajdice – područje Osnovne škole	Stalan, direktan	Vizura na povijesnu jezgru Čitljivost kulturno-povijesnih zona	<ul style="list-style-type: none"> • Na namjeni Z₂G potrebno je planirati zeleni pojas s visokom i srednje visokom vegetacijom u širini od 5 m te zadržati postojeći drvored uz ulicu Šetalište 20. travnja. • Na namjeni M2-1 potrebno je planirati zeleni pojas s visokom i srednje visokom vegetacijom te u sklopu tog pojasa uspostaviti drvored kako bi se postigao kontinuitet drvoreda prema ulici Šetalište 20. travnja.

Značajnost utjecaja	Područje	Opis svojstva utjecaja	Sastavnica kulturne baštine	Mjere
-1	10. Zazid, Cons, Autobusni kolodvor	Stalan, direktan	Vizura na franjevački samostan (Z-784)	<ul style="list-style-type: none"> Ograničiti ukupnu visinu višestambene građevine u zoni M1-2B i propisati maksimalno tri nadzemne etaže ukupne maksimalne visine 8,5 m. Odrediti postotak prirodnog terena od minimalno 40 % s visokim zelenilom na dijelu čestice prema Franjevačkom samostanu. Planiranu višestambenu građevinu u zoni M1-2B podijeliti u više manjih volumena zgrade. Planirati pojas negrađive površine u zoni M1-2B u minimalnoj širini od 8 m od istočne granice građevinske čestice (dio uz samostan). Zadržati postojeću kotu terena u zoni M1-2B, odnosno kota konačno zaravnatog terena smije odstupati najviše 0,10 m od kote prirodnog terena. Planirati formiranje vizualne barijere od vegetacije (stabla u drvoredu i grmlje u podrastu stabala) između autobusnog kolodvora i višestambene zgrade u zoni M1-2B. Potrebno je zadržati (i očuvati tijekom izgradnje) vrijedno stablo crnogorice koje se nalazi unutar M1-2B zone na istočnom rubu Potrebno je zadržati (ili rekonstruirati nakon izgradnje) kameni zid na istočnom rubu zone M1-2B uz cestu
-1	11. Brodogradilište	Stalan, direktan	Vizura na franjevački samostan (Z-784)	<ul style="list-style-type: none"> Ograničiti visinu novih i rekonstruiranih građevina u zoni Brodogradilišta na visinu koja neće zakloniti vizuru na Franjevački samostan s mora – potrebno dokazati vizualizacijama idejnog rješenja.
-1	12. Franjevački samostan	Stalan, direktan	Vizura na Franjevački samostan	<ul style="list-style-type: none"> Planirati odmak garaže G2 od ogradnog zida Franjevačkog samostana – negrađivi dio čestice sa zaštitnim zelenilom (stabla, grmlje) minimalno 10 m širine Gornja etaža garaže G2 pored Franjevačkog samostana treba imati krovni vrt te je potrebno omogućiti oblikovanje zelene fasade zgrade.

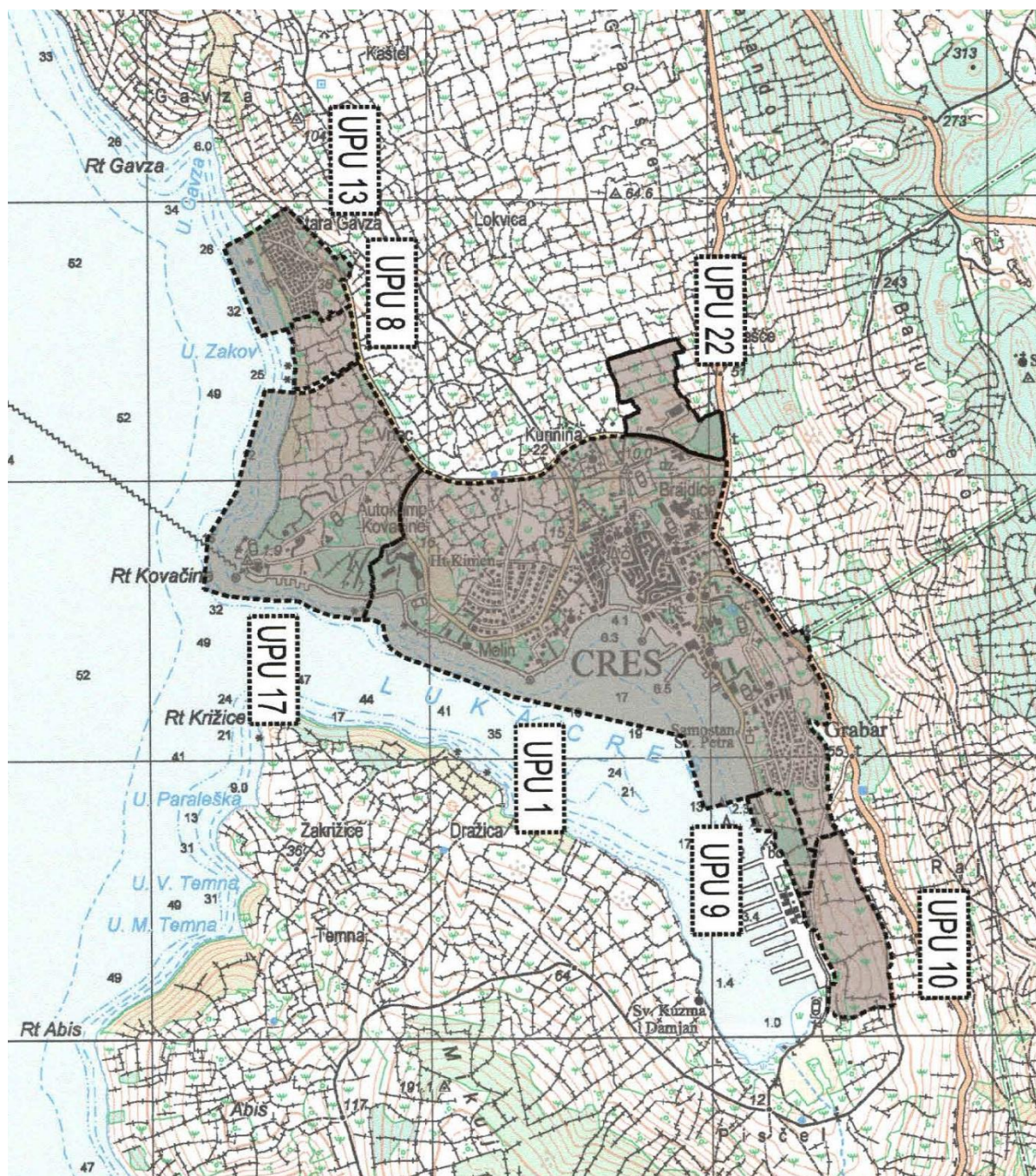
Značajnost utjecaja	Područje	Opis svojstva utjecaja	Sastavnica kulturne baštine	Mjere
-1	13. Jadranska obala	Stalan	Kapela sv. Križa, Kapela sv. Marije od Zdravlja	<ul style="list-style-type: none"> Planirati odmak od obje kapele minimalno 5 m u odnosu na planiranu zgradu Umanjiti maksimalnu visinu zgrade U najvećoj mogućoj mjeri čuvati postojeći kameni zid uz ulicu Jadranska obala Osigurati konzervatorski nadzor pri gradnji zgrade zbog mogućih pojavljivanja pukotina i oštećenja kapela
-1	14. Benediktinski samostan	Povremen (ljeti)	Vizura na Benediktinski samostan	<ul style="list-style-type: none"> Regulirati kupalište predviđeno duž šetnice ispred benediktinskog samostana - ograničiti popratne kupališne sadržaje koji narušavaju vizuru na benediktinski samostan s mora te ograničiti buku, kupališne sadržaje i opremu treba odobriti nadležni konzervatorski odjel Osigurati konzervatorski nadzor pri rekonstrukciji plaže zbog mogućih pojavljivanja pukotina na Benediktinskom samostanu sv. Petra

8.2 Kumulativni utjecaji

Kumulativni utjecaji definirani su kao ukupni rezultat nekog utjecaja na okoliš nastao iz više aktivnosti. Pojedinačni utjecaji jedne aktivnosti ne moraju biti značajni sami po sebi, ali u kombinaciji s istim utjecajima druge aktivnosti na nekom području, ti učinci mogu postati značajni. Napravljena je procjena kumulativnog utjecaja za prostor naselja Cres, uzimajući u obzir postojeće (realizirane) aktivnosti u prostoru naselja te planirane aktivnosti iz predmetnog UPU-a i važećeg PPUG Cresa.

Prepoznat je mogući kumulativni utjecaj na obalu zbog planirane i postojeće turističke izgradnje na obje strane od starogradske jezgre. Konkretno, radi se o građevinskim područjima gospodarske namjene izvan naselja za koja postoji obveza izrade urbanističkih planova uređenja. Južno od predmetnog UPU-a Cresa, uz obalu, to su UPU 9 i UPU 10, zone ugostiteljsko turističke namjene Grabar Bernarski T1/5-1 i T1/5-2, obje neizgrađene i planirane (u ukupnoj površini od oko 17,5 ha) na području terasastih maslinika gdje se nalaze i vrijedne stoljetne masline te na manjem dijelu šumskog staništa. Na obali sjeverno od predmetnog UPU-a to su UPU 17 kamp Kovačine T3/1 koji je većim dijelom izgrađen, UPU 13 Stara Gavza T2/1 koji je već izgrađeno turističko naselje i UPU 8 tek planirani hotel Kovačine T1/3 koji se nalazi između dviju prethodno spomenutih izgrađenih turističkih zona. Sjeverno od predmetnog UPU-a Cres, uz državnu cestu, nalazi se poslovna zona Volnik K1/1 (UPU 22) koja je djelomično realizirana.

Slika 2. Građevinska područja gospodarske namjene izvan naselja planirana PPUG-om (UPU 13, UPU 8, UPU 17, UPU 22, UPU 9, UPU 10) u odnosu na predmetni UPU (UPU 1) (izvadak iz kartografskog prikaza PPUG-a, 3C. Područja primjene planskih mjera uređenja i zaštite)

Ovom Strateškom studijom prepoznat je moguće značajan gubitak dijelova kulturnog krajobraza (tradicijskih maslinika i vrtova), a realizacijom svih turističkih zona doći će do kumulativnog utjecaja na čitavu obalu uz grad Cres gdje, na pojasu uz more, više neće biti terasastih maslinika. Izgradnjom kampa i turističkih naselja taj scenarij se već djelomično realizirao. Iako otok Cres ima mnoštvo maslinika i prirodne neizgrađene obale, rezultat ovog kumulativnog utjecaja je nepoželjan jer se radi o jedinstvenom spoju starogradske jezgre Cresa i okolnih kulturnih krajobraza kojima dominiraju suhozidne terase s

maslinicima. Istovremeno doći će do kumulativnog utjecaja na poljoprivredu zbog gubitka poljoprivrednih površina, odnosno istih tih maslinika.

Prepoznat je mogući kumulativan utjecaj na kvalitetu mora zbog postojećih pomorskih luka koje mogu biti uzrok onečišćenja mora. Osim luke koja je predmet UPU-a Cres i koja se planira rekonstruirati i povećati prihvatne kapacitete, u creskom zaljevu nalazi se još jedna velika luka (ACI Marina). Budući da je luka Cres podijeljena na dvije lokacije, zajedno s brodogradilištem i ACI Marinom, gotovo čitava istočna obala Creskog zaljeva je pod pritiskom brodova.

Onečišćeno morski okoliš negativno utječe na bioraznolikost za koju je također prepoznat mogući kumulativni utjecaj zbog onečišćenja mora, ali i zbog gubitka podmorskih staništa uz istočnu obalu Creskog zaljeva koja je potpuno antopogenizirana zbog luka, brodogradilišta i umjetnih plaža.

Do kumulativnog utjecaja doći će zbog uklanjanja stabala u obuhvatu UPU-a kojim se planiraju sljedeće aktivnosti: proširenja parkirališta u zelenom obalnom pojasu s borovima, mogućnost gradnje sportskih objekata i pomoćnih građevina u zelenom obalnom pojasu s borovima, nova gradnja na predjelu Zakol gdje će se zelene površine sa stablima u većem dijelu ukloniti. U odnosu na postojeće stanje, UPU-om se veliki dio skupina stabala planira ukloniti, odnosno mali dio zadržati.

Potpuna realizacija poslovne zone Volnik negativno će utjecati na vizure prema starogradskoj jezgri s državne ceste kada se prilazi gradu, a uz planiranu K1 zonu u predmetnom UPU-u doći će do kumulativnog utjecaja. Budući da je dio poslovne zone na Volniku već izgrađen, planiranje K1 poslovne građevine sa sjeverne strane državne ceste pridonijelo bi smanjenju kumulativnog utjecaja UPU-a na kulturnu baštinu.

Rezultat realizacije svih planiranih predmetnih aktivnosti bit će potpuno izgrađena obala sa sjeverne i južne strane starogradske jezgre u kojoj će se ona u pogledima s mora izgubiti i stopiti s ostalim dijelovima naselja i turističke infrastrukture.

Kako bi se umanjio negativan kumulativan utjecaj na još neizgrađene dijelove uz grad Cres, potrebno je provesti procjenu utjecaja na strateškoj razini za novi PPUG i za navedene neizgrađene UPU-e koji će se izrađivati. Umanjenju prepoznatog utjecaja pridonijet će mjere zaštite okoliša predložene ovom Strateškom studijom.

8.3 Prekogranični utjecaj

Naselje Cres nije smješteno u graničnom području Republike Hrvatske. Zbog svojeg geografskog položaja, odnosno udaljenosti od državne granice te s obzirom na karakteristike aktivnosti predviđenih UPU-om, provedbom UPU-a ne očekuju se prekogranični utjecaji na okoliš.

8.4 Pregled prepoznatih utjecaja

Provedenom analizom procijenjeno je kakve utjecaje moguće očekivati provedbom UPU-a. U nastavku dan je tablični pregled utjecaja po svim sastavnicama okoliša analiziranih u poglavlju Vjerojatno značajni utjecaji na okoliš.

Tablica 11. Pregled vrste, značajnosti i svojstva utjecaja provedbe UPU-a na okoliš

SASTAVNICE I TEME OKOLIŠA	UPU - KATEGORIJE PLANIRANIH AKTIVNOSTI								
	1. Površine za razvoj i uređenje naselja		2. Promet		3. Pošta i elektroničke komunikacije	4. Energetski sustav	5. Vodno- gospodarski sustav		6. Postupanje s otpadom
Vode i more	-1 st i pov/ lok/dir	-1 st/ lok/ dir	+1 pov/ lok/ dir		0	-1 st/lok/dir	+1 st/lok/dir	+1 st/lok/indir	
Zrak	0	-1 pov / lok/ dir	+1 st/ lok/ indir		0	+1 st/lok/indir	-1 pov/lok/dir	0	
Ublažavanje klimatskih promjena	+1 st/lok/indir	+1 st/lok/indir			0	+1 st/lok/indir	0	0	
Prilagodba klimatskim promjenama	0	0			0	0	+1 pov/lok/dir	0	
Biorazno- likost	-1 st/lok/dir	-1 st/pov/lok/di r			0	-1 st/lok/dir	+1 st/lok/dir	0	
Tlo i poljo- privreda	-1 st/lok/dir	-1 st/lok/dir			0	-1 st/lok/dir	+1 st/lok/dir	+1 st/lok/indir	
Kulturna baština	-2 st/lok/dir		-2 st/lok/dir		-1 st/lok/dir	-2 st/lok/dir	-1 st/lok/dir	-1 st/lok/dir	
Krajobraz	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir	-1 st/lok/dir	-1 st/lok/dir	-1 st/lok/dir	-1 st/lok/dir	
Stanovništvo i naseljenost	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir i indir	+1 st/lok/dir i indir		+1 st/lok/dir	+1 st/lok/dir	+1 st/lok/dir	+1 st/lok/dir	
Zdravlje ljudi	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir	0	+1 st/lok/indir	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir	+1 st/lok/indir
Turizam	-1 st/ lok/ indi r	+1 st/ lok/ dir	-1 st/ lok/ indi r	+1 st/ lok/ dir	+1 st/lok/indir	+1 st/lok/indir	+1 st/lok/indir	+1 st/lok/indir	
Infra- struktura	-1 st/ lok/ dir	+1 st/ lok/ dir	+1 st lok/dir		+1 st lok/dir	+1 st lok/dir	+1 st lok/dir	+1 st lok/dir	

Na razini strateške procjene, temeljem postojećeg stanja okoliša i Nacrta prijedloga UPU-a, može se zaključiti da provedbom UPU-a može doći do značajnog negativnog utjecaja na kulturnu baštinu. Utjecaj na stanovništvo i naseljenost, zdravlje ljudi, infrastrukturu, turizam, krajobraz, tlo i poljoprivredu, bioraznolikost, zrak, more i vode ocijenjen je dvoznačno, kao pozitivan koji nije značajan i kao negativan utjecaj koji nije značajan, ovisno o kategoriji planiranih aktivnosti UPU-a. Provedbom UPU-a očekuje se pozitivan utjecaj koji nije značajan na prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena.

Kako bi se prepoznati mogući negativni utjecaji umanjili, predlažu se mjere zaštite okoliša navedene u sljedećem poglavlju.

9 Mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša

Kao što je prethodno obrazloženo, u slučaju kad je za pojedinu sastavnicu okoliša ocijenjena mogućnost značajnog negativnog utjecaja (-2), obavezno je predlaganje mjera zaštite okoliša koje će moguće značajne negativne utjecaje ublažiti i svesti na prihvatljivu razinu ili potpuno ukloniti. Kad je za pojedinu sastavnicu okoliša procijenjena mogućnost uzrokovanja negativnog utjecaja koji nije značajan (-1), predlaganje mjera zaštite okoliša nije obavezno, no ovom Strateškom studijom se predlažu mjere i za negativan utjecaj koji nije značajan.

Predložene mjere zaštite primjenjive su na razini UPU-a, a detaljne mjere zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša predlažu se u skladu s prepoznatim utjecajima na razini svakog pojedinačnog zahvata u zasebnim postupcima procjene utjecaja na okoliš. Ovom Strateškom studijom ne predlaže se praćenje stanja okoliša jer se procjenjuje da ono nije potrebno.

Tablica 12. Pregled predloženih mjera zaštite okoliša

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
1. Pri nasipavanju plaža potrebno je koristiti kameni materijal bez primjesa zemlje, gline i mulja.	Vode i more Bioraznolikost
2. Na postojećim ispuštima oborinskih voda s prometnih površina u more potrebno je prilikom iduće rekonstrukcije ugraditi separatore.	Vode i more Bioraznolikost
3. Definirati zone u kojima nije dozvoljeno ispuštanje otpadnih voda s plovila u more - prijedlog je cijeli Creski zaljev.	Vode i more Bioraznolikost
4. Osigurati adekvatnu infrastrukturu za prikupljanje krutog otpada i otpadnih voda s brodova.	Vode i more Bioraznolikost
5. Osigurati pročišćavanje otpadnih voda iz luka.	Vode i more Bioraznolikost
6. Dizalice topline potrebno je koristiti sukladno važećim propisima i uvjetima koja će izdati nadležna tijela u postupcima daljnjih odobrenja za crpljenje podzemne vode, korištenje (grijanje i hlađenje putem dizalica topline) i njen siguran povratak natrag u podzemne vode.	Vode i more

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
7. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda i crpne stanice planirati na način da uključuju sustav ventilacije neugodnih mirisa.	Zrak Zdravlje ljudi
8. Regulacije bujičnih tokova potrebno je provoditi isključivo u slučaju značajne opasnosti i rizika od poplava na sigurnost i zdravlje ljudi i imovine, a ukoliko je neophodno, tijekom projektiranja regulacije potrebno je primjenjivati rješenja temeljena na prirodi te načela zelene infrastrukture.	Prilagodba na klimatske promjene Vode i more Krajobraz
9. Retencije je potrebno projektirati primjenom rješenja temeljenih na prirodi te po načelima zelene infrastrukture, kako bi uz primarnu funkciju obrane od poplava, prostor retencije pružio niz drugih ekoloških, socijalnih i ekonomskih koristi.	Prilagodba na klimatske promjene Vode i more Krajobraz
10. Omogućiti planiranje kišnih vrtova i sličnih elemenata integralne odvodnje za oborinsku odvodnju (prvenstveno se odnosi na novoplanirane dijelove naselja na području Melina i Grabara).	Prilagodba na klimatske promjene Vode i more Krajobraz Infrastruktura
11. U Odredbama UPU-a propisati mjere zaštite od štetnog djelovanja voda - aktivnosti i mjere za obranu od poplava i zaštitu od erozija i bujica.	Prilagodba na klimatske promjene Vode i more Tlo i poljoprivreda
12. Aktivnosti iz UPU-a potrebno je uskladiti s čl. 141. Zakona o vodama u kojem se navode zabrane i ograničenja prava vlasnika i posjednika zemljišta i posebne mjere za upravljanje i smanjenje rizika od poplava	Prilagodba na klimatske promjene Vode i more
13. Sačuvati postojeću visoku vegetaciju odraslih borova unutar planirane zaštitne zelene površine u zoni Zakol.	Bioraznolikost Tlo i poljoprivreda
14. Prije pokretanja odgovarajućih postupaka za zahvate u moru (rekonstrukcija plaža i pomorske luke) potrebno je provesti istraživanje, odnosno potvrdu prisutnosti živih jedinki plemenite periske na lokaciji zahvata. U slučaju pronalaska žive jedinke plemenite periske, isto je potrebno dojaviti Zavodu za zaštitu okoliša i prirode MINGOR-a, a za daljnje postupanje s utvrđenim živim jedinkama potrebno je ishoditi dopuštenje MINGOR-a.	Bioraznolikost
15. Potrebno je ograničiti sidrenje plovila na određenim lokacijama kako ne bi došlo do oštećivanja zajednica morskih cvjetnica	Bioraznolikost

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
16. Javnu rasvjetu potrebno je planirati sukladno zakonskoj regulativi vezanoj uz Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN 14/19) i Pravilniku o zonama rasvjetljenosti, dopuštenim vrijednostima rasvjetljavanja i načinima upravljanja rasvjetnim sustavima (NN 129/2020), koji štite bioraznolikost od svjetlosnog onečišćenja. Potrebno je posebnu pažnju obratiti na osvjetljenje pješačkih i kolnih površina uz more, lungomare i pomorskih luka te ispriječiti osvjetljavanje mora (prirode površine).	Bioraznolikost
17. Budući da se obuhvat UPU-a nalazi na području umjerenog i velikog potencijalnog rizika od erozije potrebno je maksimalno moguće sačuvati prirodni teren i postojeću prirodnu vegetaciju. Predvidjeti i projektirati zaštitu tla od erozije na nagibima većima od 20 % te u tu svrhu koristiti prvenstveno rješenja temeljena na prirodi.	Tlo i poljoprivreda
18. Očuvati najvrjednije tradicijske creske vrtova i maslinike s naglaskom na one koji su danas aktivni u korištenju.	Tlo i poljoprivreda
19. Kod izgradnje planiranih prometnica i ostale infrastrukture, radi sprečavanja erozije tla, prilikom projektiranja i izvođenja radova treba poduzeti mjere kako bi se erozija spriječila.	Tlo i poljoprivreda
20. Prioritetno planirati nove trafostanice u postojećim građevinama čime će se izbjeći dodatni gubitak i zauzimanje tla.	Tlo i poljoprivreda
21. Lokacije novih trafostanica potrebno je planirati izvan vrijednih preostalih poljoprivrednih površina/vrtova. Pozicija planirane trafostanice u zonu Melin uz zelene površine i tradicijski put je prepoznata kao najosjetljivija te ju je potrebno uklopiti u planiranu građevinu ili udaljiti od puta i planirati unutar stambene zone prema zapadnoj strani.	Tlo i poljoprivreda Kulturna baština Krajobraz
22. U zoni povijesne strukture M1-1 potrebno je propisati uvjete gradnje na način da je moguća gradnja isključivo obiteljskih kuća, maksimalne tlocrtna površine 100 m ² , katnosti P+1, uz udio zelenila minimalno 50 %.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
23. U zoni Puntohjep na parcelama koje graniče s tradicijskim i križnim putom moguća je gradnja isključivo obiteljskih građevina (Error! Reference source not found.).	Kulturna baština Krajobraz Turizam
24. U zoni Puntohjep na parcelama koje graniče s tradicijskim i križnim putom potrebno je osigurati minimalno 5 m širine pojas u kojem je zabranjena gradnja, a u kojem je potrebno planirati visoko i srednje visoko zelenilo koje će zakloniti na izgrađen okoliš tradicijskog i križnog puta.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
25. Sačuvati postojeće suhozide uz tradicijski i križni put.	Kulturna baština Krajobraz Turizam

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
26. U zoni Fortece izostaviti planirano parkiralište (uz OU 13).	Kulturna baština Krajobraz Turizam
27. U zoni Fortece potrebno je razrahliti gradnju - minimalno 40 % zone planirati za vrtove, a uvjeti gradnje trebaju biti istovjetni zoni povijesne strukture M1-1 (mogućnost gradnje isključivo obiteljskih kuća, maksimalne tlocrtne površine 100 m ² , katnosti P+1, uz udio zelenila minimalno 50 %).	Kulturna baština Krajobraz Turizam
28. Potrebno je sve obodne zidove okućnica graditi suhozidnom tehnikom – zona Fortece, Putohjep, područje uz obalu od kapele sv. Lucije do Zagrebačke ulice	Kulturna baština Krajobraz
29. Planiranu prometnicu OU 13 izmjestiti južnije (kao što je planirano u važećem UPU-u) kako bi se sprječio gubitak i fragmentacija aktivnih vrtova. Prometnicu OU 13 planirati kao kolni priključak, slijepu ulicu minimalne moguće širine.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
30. Dio planirane ceste OU 14 između ulice Turion i županijske ceste planirati kao jednosmjernu cestu sa završnom obradom u kamenim oblucima.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
31. Postojeće suhozide uz trasu planirane OU 14 ceste maksimalno moguće očuvati, a ukoliko dođe do rušenja ili oštećivanja, potrebno ih je rekonstruirati.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
32. Dom za starije (zona namjene D2 ₃) potrebno je planirati na način da se postojeći suhozidi uklope u okoliš doma, da se građevina prilagodi terasastom terenu te da se volumen građevine podijeli u više manjih volumena s krovnim vrtovima.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
33. Građevinu u K1 namjeni potrebno je uklopiti u okoliš i učiniti manje vidljivom u vizurama državne ceste D100 na način da se umanjí maksimalna visina građevine, odnosno planira najviše jedna nadzemna etaža, umanjí maksimalna izgrađenost čestice te planira u više manjih volumena s krovnim vrtovima. Parkiralište je u potpunosti potrebno osigurati podzemno. Negradivi dio čestice potrebno je urediti kao zelenilo.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
34. Polivalentnu dvoranu planirati na južnom dijelu građevinske čestice R1 ₂ , odnosno maksimalno moguće očuvati aktivne maslinike, vrtove i suhozide u sjevernom dijelu građevinske čestice. Građevinu je potrebno što je više moguće uklopiti na postojeći teren, planirati ju u više manjih volumena s krovnim vrtovima.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
35. Zgradu policije (namjena D1 ₃) potrebno je ograničiti na maksimalno jednu nadzemnu etažu, umanjiti najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti te negradivi dio čestice urediti kao zelenilo.	Kulturna baština Krajobraz Turizam

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
36. Na području Dari planirati uspostavu zelenih barijera od visokog zelenila uokolo novih građevina - namjene R ₁₁ , R ₁₂ , K ₁ , D ₁₃ , D ₃₂ , D ₂₃ .	Kulturna baština Krajobraz Turizam
37. Potrebno je razmotriti mogućnost osiguranja potrebnih parkirnih mjesta na području Dari podzemno i na taj način sačuvati postojeće vrtove.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
38. Planirati zeleni zaštitni pojas uz kapelu sv. Nikole od minimalno tri metra širine, s bočnih i sa stražnje strane, kako bi se vizualno odijelila od predviđene kupališne rekreacijske infrastrukture.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
39. Ograničiti moguću gradnju građevina kupališne rekreacijske površine na minimalnoj udaljenosti od 10 m od čestice kapele sv. Nikole.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
40. Pri rekonstrukciji Gradske plaže, odnosno širenju kupališnog prostora u arheološko podmorsko dobro potrebno je tražiti prethodno odobrenje Konzervatora i po potrebi odraditi arheološko rekognosciranje.	Kulturna baština
41. Područje uz obalu od kapele sv. Lucije do Zagrebačke ulice te na sjeveru do gradske kule - propisati da se neizgrađena površina građevne čestice namjeni očuvanju postojećih vrtova. Uvjeti gradnje trebaju biti istovjetni zoni povijesne strukture M1-1 (mogućnost gradnje isključivo obiteljskih kuća, maksimalne tlocrtna površine 100 m ² , katnosti P+1, uz udio zelenila minimalno 50 %).	Kulturna baština Krajobraz
42. Očuvati sjeverni tradicijski put u obliku u kojem je zatečen, s naglaskom na suhozidna omeđenja i ulaze u vrtove (Područje uz obalu od kapele sv. Lucije do Zagrebačke ulice te na sjeveru do gradske kule (Error! Reference source not found.)).	Kulturna baština Krajobraz Turizam
43. Ograničiti ukupnu visinu višestambene građevine u zoni M1-2B i propisati maksimalno tri nadzemne etaže. ukupne maksimalne visine 8,5 m.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
44. Odrediti postotak prirodnog terena od minimalno 40 % s visokim zelenilom na dijelu čestice prema Franjevačkom samostanu.	Kulturna baština Krajobraz
45. Planiranu višestambenu građevinu u zoni M1-2B podjeliti u više manjih volumena zgrade.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
46. Planirati pojas negradive površine u zoni M1-2B u minimalnoj širini od 8 m od istočne granice građevinske čestice (dio uz samostan).	Kulturna baština Krajobraz Turizam
47. Zadržati postojeću kotu terena u zoni M1-2B, odnosno kota konačno zaravnatog terena smije odstupati najviše 0,10 m od kote prirodnog terena.	Kulturna baština Krajobraz Turizam

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
48. Planirati formiranje vizualne barijere od vegetacije (stabla u drvoredu i grmlje u podrastu stabala) između autobusnog kolodvora i višestambene zgrade u zoni M1-2B.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
49. Potrebno je zadržati (i očuvati tijekom izgradnje) vrijedno stablo crnogorice koje se nalazi unutar M1-2B zone na istočnom rubu	Kulturna baština Krajobraz Turizam
50. Potrebno je zadržati (ili rekonstruirati nakon izgradnje) kameni zidić na istočnom rubu zone M1-2B uz cestu	Kulturna baština Krajobraz Turizam
51. Kod planirane zone M1-2C planirati odmak od obje kapele minimalno 5 m u odnosu na planiranu zgradu; umanjiti maksimalnu visinu zgrade, očuvati maksimalno moguće postojeći kameni zid uz ulicu Jadranska obala i osigurati konzervatorski nadzor pri gradnji zgrade zbog mogućih pojavljivanja pukotina i oštećenja kapela.	Kulturna baština Krajobraz Turizam
52. Kod Benediktinskog samostana ograničiti popratne kupališne sadržaje koji narušavaju vizuru na benediktinski samostan s mora te ograničiti buku - uzeti u obzir primarnu funkciju ovog zaštićenog objekta; kupališne sadržaje i opremu treba odobriti nadležni konzervatorski odjel; osigurati konzervatorski nadzor pri rekonstrukciji plaže zbog mogućih pojavljivanja pukotina na samostanu	Kulturna baština Krajobraz Turizam
53. Očuvati postojeće zelene površine i borova u planiranoj kupališnoj rekreacijskoj površini na način da se kupališna rekreacijski sadržaj oblikovanjem i smještajem prilagode pozicijama borova, posebice rekreativne površine i građevine. Kako bi se umanjio negativan utjecaj u vizurama s mora i sa šetnice, potrebno je planirati 10 metara zaštitne zelene zone u R3 zonama uz obalnu šetnicu, odnosno negrađivi dio čestice (nije moguća gradnja rekreativnih površina i građevina što upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti i pratećih građevina ugostiteljske, uslužne sportsko-rekreacijske i sl. namjene).	Krajobraz Kulturna baština Turizam Prilagodba na klimatske promjene
54. Pri uređenju obale (plaža i šetnica) potrebna je interpolacija i harmonična integracija novih strukturnih elemenata s očuvanjem prirodnosti. Koristiti adekvatne materijale i dizajn urbane opreme koji će se uklopiti u postojeći okoliš (za popločenje šetnice koristiti dominantno kamen; planirana pera mogu biti od kamena ili betona, mogu biti ravna i zakrivljena, a površine sunčališta mogu se, osim kao žala, predvidjeti i kao betonska, uz mogućnost oblaganja kamenom ili drvom; žal treba biti od sitnozrnatog rastresitog kamenog materijala bez primjesa zemlje, pijeska i mulja).	Krajobraz Kulturna baština Turizam
55. Planirati više zelenih površina koje će imati sve potrebne funkcije - ekološku, estetsku i socijalnu funkciju (Z1) (posebice na području stambenih zona Melin i Grabar).	Krajobraz Turizam Prilagodba na klimatske promjene

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
56. Planirati drvorede uz ceste i pješačke staze.	Krajobraz Prilagodba na klimatske promjene
57. Definirati uređenje zona zaštitnog zelenila, navesti da je potrebno očuvati postojeću vrijednu, posebice visoku vegetaciju.	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene
58. Parkiralište uz obalnu šetnicu: između parkirališta i obalne šetnice uspostaviti zeleni zaštitni pojas (postojeća i novoposađena visoka i srednje visoka vegetacija) od minimalno 8 m (mjereno od kamenog rubnog podzida) kojim će se umanjiti vidljivost parkirališta i automobila s obalne šetnice i mora.	Krajobraz Kulturna baština Turizam
59. Parkiralište uz obalnu šetnicu: Očuvati postojeće borove koji se nalaze između postojećeg parkirališta i obalne šetnice (Error! Reference source not found.).	Krajobraz Kulturna baština Turizam
60. Parkiralište uz obalnu šetnicu: Broj porušenih stabla potrebno je nadoknaditi sadnjom novih stabala u sklopu novog parkirališta.	Krajobraz Kulturna baština Turizam
61. Parkiralište uz obalnu šetnicu: Parkiralište terasasto integrirati unutar zelene površine na način da se postojeći borovi očuvaju maksimalno moguće te da se između površina parkirališta posadi nova visoka i srednje visoka vegetacija.	Krajobraz Kulturna baština Turizam
62. Postojeća i novoplanirana parkirališta potrebno je zakloniti sadnjom srednje visoke vegetacije uz rubove parkirališta koja će činiti vizualnu barijeru.	Krajobraz Kulturna baština
63. Mjeru sadnje 1 stabla/4 PM propisati i za veća privatna parkirališta, odnosno „promet u mirovanju“.	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene
64. Kod definiranja popločenja za parkirališta prednost treba dati vodopropusnim popločenjima (sipina, travnate kocke i sl.) gdje god je to moguće.	Krajobraz Prilagodba na klimatske promjene
65. Rekonstrukciju i izgradnju nove infrastrukture potrebno je planirati zajedno s rekonstrukcijama i izgradnjom ostale infrastrukture u istom koridoru (obnova i gradnja pješačkih površina, cesta, električni sustav, vodnogospodarskog sustava, itd.).	Krajobraz Kulturna baština
66. Planiranje sunčanih elektrana na krovovima u starogradskoj jezgri isključivo uz odobrenje Konzervatorskog odjela.	Krajobraz Kulturna baština

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
67. Za zgradu UPOV-a - smanjenje maksimalne visine građevine na visinu postojeće građevine na toj lokaciji, crpnu stanicu i ispušt planirati podzemno. Građevinu je potrebno planirati prema konzervatorskim smjernicama te predvidjeti vizualnu barijeru s vegetacijom prema obalnoj šetnici i moru.	Krajobraz Kulturna baština
68. Eko-otoke i spremnike je potrebno oblikovati na način da se uklapaju u okruženje. Ukoliko lokacija dozvoljava, potrebno je vegetacijom napraviti vizualnu barijeru.	Krajobraz Kulturna baština
69. Za unaprjeđenje biciklističkog prometa potrebno je uspostaviti biciklističke trase koje su tako i označene (trase za svakodnevno kretanje stanovništva i turističke trase).	Infrastruktura Stanovništvo i naseljenost Zdravlje ljudi
70. Prilikom radova na podzemnoj infrastrukturnoj mreži potrebno je poduzeti mjere opreza kako ne bi došlo do oštećivanja druge postojeće podzemne infrastrukture.	Infrastruktura
71. Dio velike planirane Z1 površine na istočnom rubu Melin zone planirati kao Z3 vrtovi.	Krajobraz Kulturna baština Tlo i poljoprivreda
72. Na području Brajdi planirati više zelenih zaštitnih površina uz prometnice	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene
73. Planirati odmak garaže G2 od ogradnog zida Franjevačkog samostana – negrađivi dio čestice sa zaštitnim zelenilom (stabla, grmlje) minimalno 10 m širine.	Krajobraz Kulturna baština
74. Gornja etaža garaže G2 pored Franjevačkog samostana treba imati krovni vrt te je potrebno omogućiti oblikovanje zelene fasade zgrade.	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene
75. Na području od Brajdica do Trga sv. Frane povećati udio prirodnog terena na građevnoj čestici na najmanje 50 %.	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene
76. Na području 8. Brajdice na namjeni Z2G potrebno je planirati zeleni pojas s visokom i srednje visokom vegetacijom u širini od 5 m te zadržati postojeći drvoređ uz ulicu Šetalište 20. travnja.	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene
77. Na području 8. Brajdice na namjeni M2-1 potrebno je planirati zeleni pojas s visokom i srednje visokom vegetacijom te u sklopu tog pojasa uspostaviti drvoređ kako bi se postigao kontinuitet drvoređa prema ulici Šetalište 20. travnja.	Krajobraz Kulturna baština Prilagodba na klimatske promjene

Mjera zaštite okoliša	Sastavnica/tema okoliša
78. Na lokaciji planirane tržnice odrediti minimalni postotak prirodnog terena. U maksimalnoj mjeri uključiti sadnju zaštitnog zelenila i/ili planirati zelene krovove kako bi se i vizualno sačuvao povijesni karakter područja. Umanjiti najveću dopuštenu tlocrtnu površina svih zgrada s 1.000 m ² na 800 m ² ili ograničiti koeficijent izgrađenosti na 0,8 kako bi se ostavilo dovoljno prostora za prirodni teren.	Krajobraz Kulturna baština
79. Razmotriti mogućnost dislokacije planirane tržnice izvan zone A zaštite (prijedlog je prostor uz Uljaru) te uspostavu zelene površine na predmetnoj lokaciji.	Krajobraz Kulturna baština

10 Uvjeti zaštite prirode iz Mišljenja Prethodne ocjene prihvatljivosti UPU-a za ekološku mrežu

Budući da se u obuhvatu UPU-a nalaze strogo zaštićene vrste i ugroženi rijetki stanišni tipovi, Ministarstvo je u mišljenju, sukladno članku 48. stavku 4. Zakona o zaštiti prirode dalo sljedeće uvjete zaštite prirode:

1. Kontrolirati širenje invazivnih stranih vrsta te po potrebi provoditi eradikaciju u morskim staništima;
2. Zabraniti nasipavanja prirodnih plaža, odnosno nasipavanje ugroženih i rijetkih morskih stanišnih tipova;
3. Očuvati povoljne stanišne uvjete održavanjem povoljne kakvoće morske vode;
4. Radove uklanjanja vegetacije za potrebe izgradnje pojedinih elementa Plana izvoditi izvan sezone gniježđenja većine ptica, odnosno od 15. kolovoza do 31. ožujka;
5. Komunalne građevine i površine te parkirališna mjesta planirati izvan obuhvata ugroženih i rijetkih stanišnih tipova;
6. Sustav vodoopskrbe planirati unutar koridora postojećih cesta, poljskih i šumskih putova.

Uvjete zaštite prirode pod rednim brojevima 1. i 4. potrebno je preuzeti kao takve u UPU i navesti ga u planskim Odredbama. Uvjet zaštite prirode pod rednim brojem 6. potrebno je ugraditi u UPU-u na način da se planska rješenja (planiranja sustava vodoopskrbe) prilagode uvjetu.

Uvjet zaštite prirode pod rednim brojem 2. analiziran je u poglavlju cjelovite Strateške studije 9.4. Bioraznolikost, a dio teksta koji se odnosi na uvjet je sljedeći: „Proširenjem obalne šetnice i plaža doći će do gubitaka površina stanišnogorskog tipa na lokacijama nasipavanjaorskog dna. Radi se o ugroženom i rijetkom stanišnom tipu G.3.2. Infralitoralni sitnih pijesci s više ili manje mulja koji je prisutan na području čitavog Creskog zaljeva te uz gotovo čitavu obalu otoka Cresa. S obzirom na to da je navedeni stanišni tip široko rasprostranjen uz obalu i otoke u Jadranskom moru u boljem stanju očuvanosti, da

se radi o antropogeniziranom području na kojem već postoje plaže i koje funkcionira kao kupalište i privez brodica te da će zadiranje u morsko stanište biti samo u užem obalnom pojasu, procjenjuje se da utjecaj neće biti značajan.” Time se zaključuje da na području UPU-a nema prirodnih plaža.

Uvjet zaštite prirode pod rednim brojem 3. obrađen u poglavljima 9.4. Bioraznolikost i 9.1. Vode i more cjelovite Strateške studije na način da je analiziran utjecaj grupe aktivnosti planiranih UPU-om na more i morsko stanište. Mjere zaštite koje su predmetni uvjet s ciljem održavanja povoljne kakvoće morske vode uzele u obzir su:

- Pri nasipavanju plaža potrebno je koristiti kameni materijal bez primjesa zemlje, gline i mulja
- Na postojećim ispustima oborinskih voda s prometnih površina u more potrebno je prilikom iduće rekonstrukcije ugraditi separatore.
- Definirati zone u kojima nije dozvoljeno ispuštanje otpadnih voda s plovila u more - prijedlog je cijeli Creski zaljev.
- Osigurati adekvatnu infrastrukturu za prikupljanje krutog otpada i otpadnih voda s brodova.
- Osigurati pročišćavanje otpadnih voda iz luka.

Uvjet zaštite prirode pod rednim brojem 5. analiziran je u poglavlju 9.4. Bioraznolikost cjelovite Strateške studije, a dio teksta koji se odnosi na uvjet je sljedeći: *„Sjeverno od zone Zakol nalaze se kultivirane površine, odnosno maslinici omeđeni suhozidima, a prema Karti kopnenih nešumskih staništa RH i stanište C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone koje pripada ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima. Na tom dijelu planirano je širenje već dijelom izgrađene Melin stambene zone. Prema pregledniku ARKOD u toj zoni nema registriranih pašnjaka, već samo maslinici, a budući da je područje već dijelom izgrađeno, ne procjenjuje se značajan negativan utjecaj na stanište Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone.”*

11 Razmotrene razumne alternative UPU-a

UPU-om nisu razmatrana varijantna planska rješenja, budući da je UPU provedbeni dokument u kojem se ne mogu predlagati varijantna rješenja. No, Strateškom studijom se predlažu pojedina alternativna rješenja s aspekta zaštite okoliša s naglaskom na planiranje zelene infrastrukture i očuvanje kulturnih krajobrazu.

U odnosu na planiranu konvencionalnu odvodnju oborinskih voda, predlaže se omogućiti planiranje kišnih vrtova i sličnih elemenata integralne odvodnje za oborinsku odvodnju. To se prvenstveno odnosi na novoplanirane dijelove naselja na području Melina i Grabara. Predlažu se i alternativna popločenja za parkirališta koja su vodopropusna što će oteretiti sustav odvodnje i omogućiti procjeđivanje kiša u podzemlje na mjestu gdje je pala. Kod planiranja građevina koje služe zaštiti od poplave predlaže se primjena rješenja temeljenih na prirodi i prema načelima zelene infrastrukture, kako bi uz primarnu funkciju obrane od poplava, ti elementi pružali i niz drugih ekoloških, socijalnih i ekonomskih koristi.

Predložene mjere zaštite kulturne baštine i krajobrazu usmjerene su prema očuvanju kulturnog krajobrazu tradicijskih vrtova, izraženo u zoni Dari, Puntohjep i sjeverno od ulice Put fortece. Navedene mjere predstavljaju alternativni princip u planiranju gradnje gdje se

daje prednost kulturnoj baštini (tradicijski putevi i kulturni krajobraz) i vizurama kao resursu i turističkoj atrakciji. S istim ciljem, iako se radi o prostoru izvan obuhvata UPU-a (stoga ne može prijedlog činiti mjeru zaštite okoliša niti razumno alternativno rješenje), predlaže se da se gospodarske namjene grupiraju u zoni Volnik, gdje se već nalaze slične djelatnosti (sjeverno od državne ceste). Također, predlažu se smanjenja maksimalnih visina pojedinih građevina, intervencije u oblikovanju građevina te povećanje minimalne površine zelenih površina na čestici.

Vidljiv je nedostatak uređenih javnih zelenih površina u gradu, a posebice u stambenim zonama Grabar i Melin koje će se još širiti. S ciljem razvoja održivog grada, glavnog grada na otoku Cresu, potrebno je planirati više zelenih površina koje će imati sve potrebne funkcije - ekološku, estetsku i socijalnu funkciju.

Kao razumna alternativa planiranom turističkom razvoju, predlaže se da se veći fokus stavi na interpretaciji identiteta autentičnosti i očuvanosti kulturne baštine i kulturnog krajobraza. Kao što se navodi u Strategiji razvoja Grada Cresa – planirati razvoj održivog turizma temeljenog na komparativnim prednostima destinacije, a to je na području UPU-a svakako bogata kulturna baština. Predlaže se razvoj novih turističkih sadržaja temeljenih na valorizaciji bogate kulturne baštine. U prilog tome govori i načelo iz Povelje razvoja Grada Cresa „Očuvanje baštine i njenih izvornih vrijednosti“ gdje je istaknuto da je kulturna baština jedan od ključnih elemenata za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog i prostornog identiteta otoka Cresa, s neprocjenjivom gospodarskom vrijednošću i atrakcijskom snagom u kontekstu turističkog razvoja.

Za razvoj turizma svakako je potrebna turistička infrastruktura i sadržaji, posebice na Cresu koji ima nedostatak smještajnih kapaciteta (hotela), no kad se govori o održivom razvoju turizma, to ne bi trebalo rezultirati gubitkom vrijednih prirodnih i kulturnih resursa.

Primjerice, gubitak područja pod visokom vegetacijom kao što je pojas borova uz obalnu šetnicu i zoni Zakol, koja predstavljaju zadnje takve površine u obuhvatu novog UPU-a. Iz tog razloga, Strateškom studijom se predlaže jasnija zaštita zelenog pojasa uz Gradsku plažu i plažu Grabar uz predio Grabar.